

Dzieci przyjeżdżają tu uczyć się historii

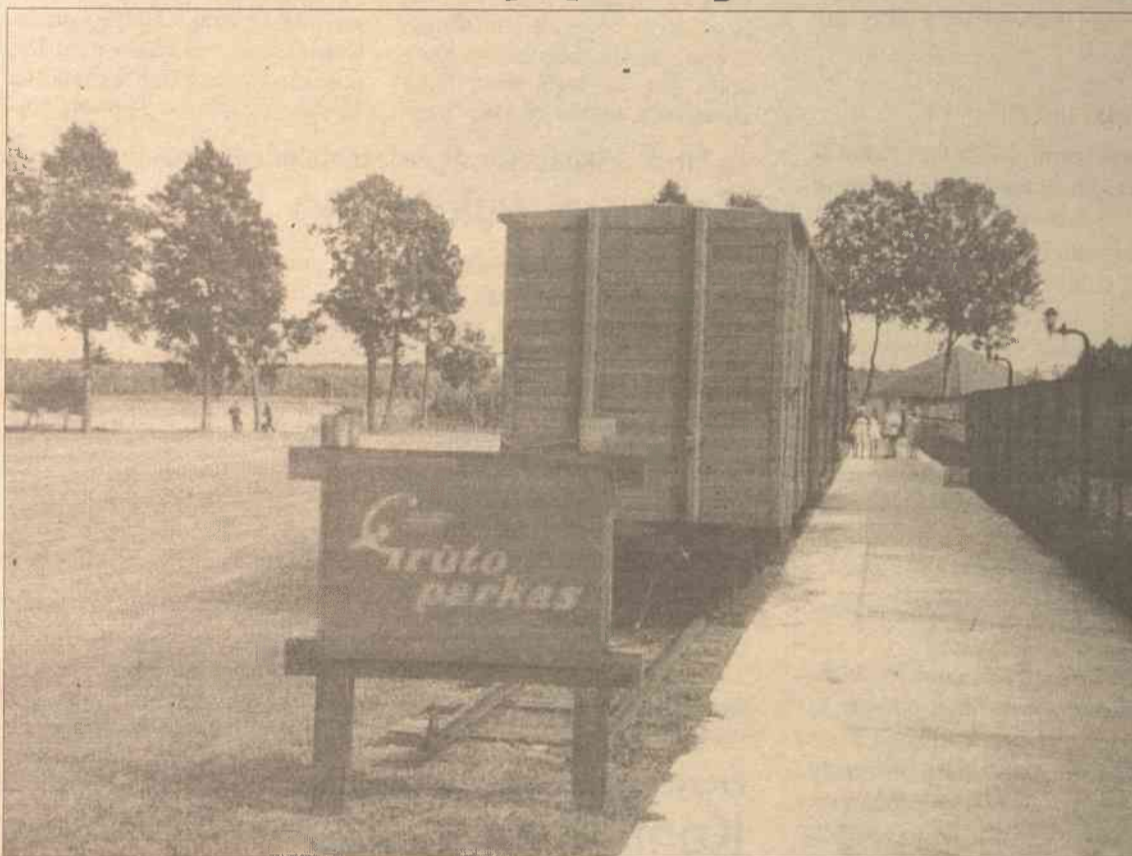
Zakątek „Świetlanej przyszłości”

Jest miejsce na Litwie, gdzie ciągle „panuje” komunizm. Są tam pomniki i obrazy Lenina, Stalina, Kapsukas. Pod Druskiennikami, w parku rzeźb okresu sowieckiego Grūtas zachował się skansen z czasów radzieckich. Zapraszamy na wycieczkę do czasów taniej kielbasy, chronicznego deficytu i atmosfery powszechnego zastraszenia.

Na miejscu, gdzie obecnie znajduje się park komunizmu, jego założyciel Viliūmas Malinauskas zamierzał utworzyć muzeum historii Litwy – od czasów powstania państwa litewskiego po czasy obecne. W 1997 roku Malinauskas udał się do wileńskiego Muzeum Sztuk Pięknych, gdzie zobaczył zmagazynowane posągi z okresu radzieckiego. Wtedy to właśnie strzeliła mu do głowy myśl: „Czemu nie? Przecież to nasza historia, której nikt nie wymaże z pamięci narodu”. W kwietniu 1999 roku po prostu na zabagnionym terenie przystąpiono do zakładania parku Grūtas. Malinauskas zainwestował już do niego 5 mln litów. Zamierza włożyć jeszcze milion – zbudować bibliotekę, salę konferencyjną, kinową, produkować własną wódkę „Bratskaja mogiła” itd.

Należy tu podkreślić, że „Kurier Wileński” był jednym z pierwszych, który odwiedził Grūtas latem 1999 roku i jednym z niewielu tytułów prasowych na Litwie, który poparł projekt Malinauskasa. „Grzybowy” milioner (głównym zajęciem Malinauskasa jest skup grzybów) to pamięta. Numer „Kuriera” z 1999 roku z reportażem o budującym się parku wisi na honorowym miejscu, wraz z innymi gazetami, które poparły ideę komunistycznego parku.

Oficjalne otwarcie parku nastąpiło 1 kwietnia 2001 roku. W tym roku, w rocznicę otwarcia, w Grūtasie działały się niesamowite rzeczy –

Przy wejściu do parku stoją wagony, którymi pół wieku temu na Sybir wywożono mieszkańców Litwy

Fot. Zbigniew Markowicz

żyli leninowie, stalinowie, krupskie i dżierżyńscy – było święto w stylu radzieckich czasów – na letnich estradach, z hasłami „sztuka należy do narodu!”, z czerwonymi balonikami, sprzedają loterii DO-SAAF i innymi „razwleczeniami”.

Grūtas

Pomniki i monumenty w parku są rozstawione na dwóch alejach. W pierwszej ekspozycji są wyeksponowani ci działacze, którzy dokonali na Litwie największych przestępstw wobec narodu litewskiego (i nie tylko): Stalin, Lenin, Dzierżyński, Sniečkus i in. Wszyscy oni znajdują się na ulicy Lenina.

Druga część ekspozycji, zlokalizowana na ul. Marytės Melnikaitės, poświęcona jest działaczom komunistycznym, którym wzniesiono swego czasu pomniki, ale którzy nic lub prawie nic złego Litwie nie przynieśli.

Park, personel którego liczy 40 osób, zajmuje 200 ha. Pomniki są wystawione na długości 2 km. Wszystko i ekspozycje, i budynki wykonywane są w duchu czasów radzieckich.

Viliūmas Malinauskas przydzielił nam fachowego przewodnika Bronislava Neniškisa, z którym ruszyliśmy w podróż do „świetlanej przyszłości”. Na samym początku spotykamy kawiarnię (czynną).

– Dlaczego wszystkie budynki w tym parku są z drewna? – pyta się nas Neniškis. I sam odpowiada: – Park odzwierciedla sowiecki okres Litwy: lagry Syberii, baraki... Tutaj ściany z bierwion przypominają o owym złowieszczym okresie.

Przy samej kawiarence stoi posąg żołnierza radzieckiego, z którym jest związana ciekawa historia. Posąg ten został odlany z odlamków niemieckich samolotów „messerschmitt” w 1947 roku w Szawlach przez niemieckich jeńców wojennych. Po zdemontowaniu pomnika w postumencie znaleziono butelkę z nazwiskami Niemców, którzy budowali pomnik.

(Dokończenie na str. 7)

Prezydent odrzuca oskarżenia socjalliberałów o rozłam koalicji Bez intryg i gry partyjnej

Prezydent Valdas Adamkus kategorycznie odrzuca zarzuty socjaldemokratów i socjalliberałów, że ponoć chce on skłócić partnerów rządzącej większości i proponuje zamiast intryg wewnętrznych i rozgrywek partyjnych więcej rozmawiać ze sobą nawzajem.

Prezydent oświadczył to w śródowym wywiadzie dla Narodowego Radia Litewskiego.

„Partnerzy z koalicji powinni nie mnie oskarżać, lecz raczej pilnować spraw państwa, więcej rozmawiać ze sobą, mniej się zajmować intrygami wewnętrznymi i rozgrywkami partyjnymi”, powiedział Adamkus.

Zaznaczył, że podczas wtorkowego spotkania z przewodniczącym Sejmu Artūrasem Paulauskasem powiedział „tylko to, co dla

wszystkich jest oczywiste”.

Pojedynk słowny Urzędu Prezydenta z socjalliberałami i socjaldemokratami miał miejsce we wtorek po oświadczeniu rzeczniczki prasowej prezydenta Violety Gaižauskaitė, że prezydent wątpi w możliwości socjalliberałów nadzorowania dziedzin zleconych im w rządzie. Po wtorkowym spotkaniu Adamkusa, Paulauskasa i ministra oświaty i nauki Monkevičiusa, rzeczniczka prasowa prezydenta powiedziała dziennikarzom, że „ostatnie nieporozumienia nasuwają prezydentowi pytanie, czy wydelegowani przez socjalliberałów ministrowie posiadają dostateczne poparcie partii, poparcie koalicji rządzącej dla przeprowadzenia niezbędnych reform”.

(Dokończenie na str. 2)

Sakury zwiędły Nie ma winnych?

Japońskie wiśnie – sakury, posadzone w Wilnie w celu ugruntuwania przyjaźni litewsko-japońskiej, nie były należycie pielęgnowane, toteż zwiędły od letnich upałów.

Sakury posadzono jesienią ub. roku podczas uroczystych obchodów w Wilnie setnej rocznicy urodzin japońskiego dyplomaty Sugihary, który ratował przed nazistami Żydów na Litwie. Wtedy to patronujący imprezie prezydent kraju Valdas Adamkus i ambasador Japonii Shohei Naito, wdowa po Sugiharze Jukiko Sugihara, jak też inni przedstawiciele Litwy i Japonii na prawym brzegu Wilii, nieopodal Białego Mostu, posadzili 200 przywiezionych z Japonii sadzonek sakury.

Tymczasem wiosienki tego lata, gdy temperatura sięgała 35 stopni

ciepła, nie były należycie podlewane, w związku z czym wyschły.

Terytorium zasadzone wiśniami było pod opieką spółki „Zunda”, zajmującej się porządkowaniem i zazielenianiem terenu.

Agronom „Zundy” Nijolė Rudien powiedziała, że sakury są doglądane jak i inne drzewa w mieście i nie wymagają specjalnej uwagi.

(Dokończenie na str. 2)

„Polish language school is looking for qualified teachers of English from 1. September. Fluent Polish is a must. We offer good pay and accomodation. +4812 4310705 ext. 14-6; biuro@cnja.com.pl”

(Zam. 393)

+48502 245 771

W NUMERZE

Aktualności — 3

Oczyrna dzieci

Dzieci narodowości karaimskiej wyjechały do Połagi, by zwiedzić parki słynnego francuskiego architekta krajobrazów Francois André i upamiętnić je z użyciem różnych technik plastycznych.

Praworządność — 5

Trzy ofiary śmiertelne

Wczoraj rano na autostradzie Kowno-Kłajpeda w rejonie kowieńskim autobus pasażerski wjechał na samochód drogowców. Trzy osoby zginęły.

Gazeta Harcerska — 6

Harcerska dola radosna

Druhny podzielono na starsze i młodsze. Te pierwsze po omówieniu i bardzo ciekawej dyskusji na temat „Niemców” L. Kruczkowskiego otrzymały zadanie przedstawienia kolejnych scen tego utworu.

Świat — 8

Pięć osób poniosło śmierć, dwie zaginęły w północno-wschodniej Turcji wczoraj, zwiększając dwudniowy bilans ofiar powodzi i burz do co najmniej 16 ofiar śmiertelnych – podały lokalne władze. Ostatnie ofiary zginęły w czarnomorskiej prowincji Rize, gdzie ulewne deszcze padają od wtorku.

Sentencja

Kto patriotę obcego kraju uważa za drania, jest zwykle głupcem własnego.

KARL KRAUS

Kalejdoskop aktualności

Dary z USA

Do Kłajpedy w środę statkiem sprowadzono ważącą 4 tony przesyłkę amerykańskiej organizacji dobroczynnej „Project Hope” z medykamentami, przyrządami i lekami. W najbliższym czasie ta przesyłka powędruje do Klinik Santoryskich Wileńskiego Szpitala Uniwersyteckiego, do Klinik Kowieńskiego Uniwersytetu Medycznego, do Kłajpedzkiego Czerwonego Krzyża, a także do szpitali w Poniewieżu i Szawlach. Najwięcej darów – 1,9 tony – otrzymają Kliniki Santoryskie, 1,6 tony – szpital w Poniewieżu.

Amerykańskiej organizacji „Project Hope” leków dostarczają ich producenci w USA. Na Litwę dostarczono 25 kontenerów medykamentów, przyrządów i leków. Dar szacowany jest na blisko 279 tys. USD. Na wczorajszym briefingu minister zdrowia Romualdas Dobrovolskis powiedział, że do 10 proc. wartości darów pokryją same szpitale.

W taborze znów świecą „lampki Ilicza”

Cyganie wileńskiego taboru górnego zebrali pieniądze i zapłacili energetykom nieznaczną część długu za elektryczność, dzięki czemu znów została włączona.

Elektryczność dla górnego i dolnego taborów cygańskich w połowie lipca została wyłączona z powodu zadłużenia dla Wileńskich Sieci Elektrycznych, sięgającego 1163 tys. Lt. Mieszkańcy taboru górnego uiścili około 2 tys. długu i we wtorek Wileńskie Sieci Elektryczne tymczasowo włączyły im prąd. Tabor górny liczy około 50 domów.

Wicedyrektor Wileńskich Sieci Elektrycznych ds. zbytu Česlovas Matulevičius powiedział, że „Cyganie na razie uiścili należność tylko jednego miesiąca. Jeśli nadal nie będą płacili – elektryczność znów zostanie wyłączona”.

Letnie upały zmniejszyły urodzaj grzybów

Tego lata upały na Litwie przyczyniły się do zmniejszenia urodzaju grzybów.

Jak twierdzi komunikat prasowy Ministerstwa Środowiska, na razie letnia pogoda nie sprzyja grzybiarzom. Najbardziej odczuły to przedsiębiorstwa skupu grzybów, których na Litwie jest ponad 30.

Na przestrzeni ostatnich 5 lat, które na Litwie bardzo obfitowały w grzyby (z wyjątkiem suchego roku 1999), najwięcej skupywano kurek. Dziś trzeba dobrze poszukać ich nawet w Dzukii. Rosną tu w niższych miejscach i bliżej zbiorników wodnych. „Kryjówki” kurek zna tylko miejscowa ludność. Grzyby nie rosną również w lesie Łabanorskim.

Litwa zniósł zakaz importu wieprzowiny z Łotwy

Litwa w środę zniósł zakaz importu wieprzowiny, jej produktów i surowca z Łotwy.

Jak poinformował zastępca kierownika wydziału zdrowia zwierząt Ramūnas Freigofas, zakaz został odwołany wczoraj z uwagi na otrzymaną we wtorek z Łotwy informację, potwierdzającą, że na Łotwie pomoru świń nie stwierdzono.

Litewska Państwowa Służba Żywności i Weterynarii zakaz na import wieprzowiny i produkcji z niej wprowadziła w poniedziałek po ukazaniu się w prasie informacji, że na Łotwie możliwy jest pomór świń. W niedzielę Ministerstwo Rolnictwa Łotwy oświadczyło, że na południu Łatgalii, w odległości kilku kilometrów od granicy kraju z Białorusią, w jednym z gospodarstw możliwe jest wystąpienie klasycznego pomoru świń.

Obecnie na Litwie obowiązuje zakaz importu świń, wieprzowiny i jej produkcji oraz surowca ze Słowacji, Bułgarii, niektórych krajów związkowych Niemiec, poszczególnych regionów Hiszpanii, Francji i Włoch, a także z Rumunii i Luksemburga.

Los przedwojennych ambasad

Minister spraw zagranicznych Francji Dominique de Villepin przedstawił projekty trzech ustaw, potwierdzających zawarte w grudniu ub. roku z trzema państwami bałtyckimi porozumienia w sprawie losu ambasad.

Minister projekty przedstawił podczas posiedzenia Rady Ministrów Francji u prezydenta kraju Jacquesa Chiraca, o czym poinformowała wczoraj służba prasowa Rady Ministrów Francji.

Podpisane 13 grudnia ub. roku w Paryżu porozumienia przewidują wynagrodzenie strat trzem państwom bałtyckim za przyswojone w sierpniu 1940 r. przez Związek Sowiecki budynki ich ambasad w Paryżu. Jak głosi komunikat prasowy, od chwili odzyskania niepodległości kraje dążyły do odzyskania prawa na korzystanie z tych budynków, ale ich próby były bezowocne.

Obecna ambasada Litwy w Paryżu mieści się w pomieszczeniu nie nadającym się do jej potrzeb. Litwa zamierza nabyć inne pomieszczenie dla ambasady, a także ubiega się o odzyskanie byłego przedwojennego gmachu ambasady litewskiej w Rzymie, w którym obecnie również się mieści przedstawicielstwo Rosji.

(BNS)

W Połdże spotkają się przewodniczący komisji międzyrządowej Litwy i Rosji

Zachować przestrzeń bezwizową

Dziś w Połdże spotkają się przewodniczący litewsko-rosyjskiej komisji międzyrządowej – minister spraw zagranicznych Antanas Valionis i minister transportu Siergiej Frank.

Na spotkaniu ministrów zamierza się omówić działalność komisji międzyrządowej oraz przygotowanie do rozszerzonej sesji komisji, planowanej tej jesieni w Moskwie.

Jak głosi komunikat ministerstwa, na spotkaniu najwięcej uwagi poświęci się kwestiom rozwoju energetyki i infrastruktury transportu, jak też współpracy Litwy z obwodem kaliningradzkim Rosji,

włącznie z współpracą portów kłajpedzkiego i kaliningradzkiego (tzw. projekt 2K).

Jak poinformowali wileńscy dyplomaci, aczkolwiek oficjalny program spotkania nie przewiduje, niewątpliwie na spotkaniu zostanie omówiony problem komunikacji Rosji ze swą enklawą w Kaliningradzie.

Zamiar Litwy i Polski, przystępujących do UE, wprowadzenia od połowy przyszłego roku wiz dla mieszkańców obwodu kaliningradzkiego wzbudził duże niezadowolenie Rosji oraz obawy o izolację obwodu. W ostatnich miesiącach Moskwa zaktywizowała presję poli-

tyczną wobec Litwy i Unii Europejskiej, żądając zachowania przestrzeni bezwizowej.

W ramach wizyty Frank zwiedzi również port kłajpedzki i spotka się z ministrem komunikacji Litwy Zigmantasem Balčytisem.

Powołanej w 1995 r. Litewsko-Rosyjskiej Komisji Współpracy Międzyrządowej zlecono rozpatrzenie oraz zgłoszenie rządowi uzgodnionych decyzji w kwestiach, interesujących obie strony. Działające w składzie komisji grupy robocze rozpatrują problemy współpracy handlowej, gospodarczej, naukowo-technicznej i kulturalnej.

(BNS)

Na Litwie zakończyły się ćwiczenia międzynarodowe

Zadania wykonano

Dowódca międzynarodowych ćwiczeń „Rescuer-Medceur 2002”, kontradmirał marynarki wojennej USA David Hart ocenia je bardzo pozytywnie i nie szczędi pochwał Litwie, kierującej ćwiczeniami w trzech państwach bałtyckich.

W środę w sztabie marynarki wojennej w Kłajpedzie odbyła się uroczystość zamknięcia ćwiczeń, które rozpoczęły się 15 lipca. Na tej uroczystości Hart powiedział, że główne cele ćwiczeń zostały zrealizowane.

„Pracowaliśmy wspólnie z instytucjami pozarządowymi, administracyjnymi oraz władzami lokalnymi,

strukturami cywilnymi, organizacjami ratowniczymi, wykonywaliśmy zadania według ścisłego scenariusza wojskowego” – powiedział Hart.

W ćwiczeniach, które jednocześnie odbywały się na Litwie, Łotwie i w Estonii, uczestniczyło 3,5 tys. żołnierzy z 12 państw: Białorusi, Danii, Estonii, USA, Łotwy, Polski, Litwy, Norwegii, Rosji, Szwecji, Ukrainy i Niemiec.

W sztabie marynarki wojennej Litwy, gdzie się mieścił również sztab sił zjednoczonych, których większą część stanowili przedstawiciele Litwy i USA, zwalczano kłeski

żywiolowe, symulowane z pomocą komputerów. Również ze sztabu kierowano ćwiczeniami, prowadzonymi przez Estonię i Łotwę.

Uczestnicy ćwiczeń uczyli się współdziałania ze sztabem sił zjednoczonych, koordynowania pracy wielonarodowej jednostki cywilnej i wojskowej w likwidowaniu skutków kłesk żywiołowych.

W jednocześnie przeprowadzanych w trzech państwach bałtyckich ćwiczeniach realizowano 8 projektów pomocy humanitarnej – cztery na Litwie oraz po dwa na Łotwie i w Estonii.

(BNS)

Prezydent krytykuje działalność poszczególnych instytucji systemu ochrony zdrowia

Konflikt interesów

Prezydent Valdas Adamkus skrytykował działalność Państwowej Kasy Chorych oraz Państwowej Służby Kontroli Leków.

W wywiadzie dla Narodowego Radia w środę prezydent powiedział, że nie rozumie, dlaczego nie została zrewidowana lista refundowanych leków i nie są znane kryteria sporządzenia tej listy.

„Dotychczas nie ma żadnych wyraźnych i uzasadnionych kryteriów sporządzania wykazu leków refundowanych. Jeśli dziś państwo refunduje maść od grzybicy, może też warto zrefundować szampon prze-

ciwłupieżowy?” – retorycznie pyta przywódca kraju. Wyraził on ubolewanie z powodu tego, że odpowiedzialni urzędnicy kraju nie prowadzą poważnych rozmów z producentami leków na temat obniżenia ich cen.

Wg przywódcy kraju aż czwarta część pracowników Państwowej Służby Kontroli Leków pracuje jeszcze w kilku miejscach, nierzadko w spółkach farmaceutycznych, w związku z czym występuje oczywisty konflikt interesów.

„Z tego powodu muszę wyrazić wotum nieufności wobec działalności Państwowej Służby Kontroli Le-

ków i jej kierowników. Sądę, że minister zdrowia powinien poczynić w tej sferze kroki bardziej stanowcze” – powiedział Adamkus.

Prezydent stwierdził również, że dostrzega liczne problemy w działalności Państwowej Kasy Chorych.

Jak powiedział Adamkus, nie wiadomo, czy wdrożony system informacyjny kas chorych jest doskonały i potrafi zapewnić niezbędną informację, czy dane informacji kas chorych zawsze są wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem i czy te dane nie są udostępniane spółkom prywatnym.

(BNS)

Prezydent odrzuca oskarżenia socjalliberałów o rozłam koalicji

Bez intryg i gry partyjnej

(Dokończenie ze str. 1)

Rzeczniczka podkreśliła, że wydelegowani przez socjalliberałów ministrowie nadzorują żywotne dziedziny oświaty, ochrony zdrowia i opieki społecznej, w których nie zostały jeszcze przeprowadzone niezbędne reformy strukturalne.

Komunikat prasowy rzecznika przewodniczącego Sejmu, rozpowszechniony we wtorek, głosi, że Paulauskas „był zaskoczony komentarzami rzeczniczki prasowej prezydenta na temat treści oraz krytyką reform, realizowanych przez wydelegowanych z ramienia socjalliberałów ministrów oświaty i nauki, ochrony zdrowia i opieki społecznej”. Przewodniczący Sejmu uważa, że jeśli oskarżenia, które padły z ust rzeczniczki prezydenta, wyrażają oficjalne stanowisko Adamkusa, nie oznacza to „nic innego, jak chęć rozniecenia konfliktu wśród partnerów rządzącej koalicji”. Wątpliwości wyrażone przez Urząd Prezydenta, jako nieżyczliwe i wprowadzające w błąd ludzi, we wtorek zbulwersowały kie-

rownika centrum informacyjnego Partii Socjaldemokratycznej Gediminas Kirkilasa. W imieniu partii oświadczył on, że LPSD nie zgadza się ze stanowiskiem Urzędu Prezydenta, które „bynajmniej nie sprzyja rozstrzygnięciu problemów oświaty, opieki społecznej i zdrowia”.

Spotkanie w Urzędzie Prezydenta odbyło się w związku z podjętą w ub. tygodniu przez rząd w trybie pilnym decyzją, zezwalającą szkołom ogólnokształcącym i gimnazjom w miastach i ośrodkach rejonowych kompletować mniej niż trzy klasy jedenaste, bądź klasy trzecie gimnazjum. Ta decyzja hamuje prowadzoną na przestrzeni ostatnich 5 lat reorganizację niedużych szkół średnich w szkoły podstawowe. Przebywający w tym czasie na urlopie Monkevičius powiedział, że nie wiedział o decyzji rządu.

W wywiadzie radiowym prezydent zaznaczył, że nie do przyjęcia jest mu praktyka podejmowania uchwał rządowych za plecami odpowiedzialnego ministra.

(BNS)

Sakury zwiędły Nie ma winnych?

(Dokończenie ze str. 1)

„Przy suchej pogodzie jedno drzewko potrzebuje 5 litrów wody. W ciągu panujących ostatnio upałów „Zunda” polewała sakury w miarę możliwości” – powiedziała agronom.

Stwierdziła, że po posadzeniu sakur, samorządowy wydział ochrony środowiska oficjalnie nie zobowiązał spółki do troski o drzewka.

Kierowniczka wydziału ochrony środowiska Departamentu Rozbudowy Miasta Samorządu Wileńskiego Vita Braškiene powiedziała, że opieka nad sakurami nie należy do kompetencji wydziału.

„Wydział ochrony środowiska był odpowiedzialny tylko za posadzenie sakur” – oświadczyła Braškiene.

Sakury miały zakwitnąć w Wilnie po 2-3 latach, jeśli jednak odżyją, to z powodu braku odpowiedniej pielęgnacji w przyszłości mogą w ogóle nie kwitnąć.

(BNS)

Polska społeczność szkolna czeka na uprawomocnienie — Sprawą jeszcze nie zamknięta

Niepokój wokół opublikowanych latem 2001 roku Założeń oświaty mniejszości narodowych trwa nadal.

Po opublikowaniu przez Stowarzyszenie Nauczycieli „Macierz Szkolna” oświadczenia na ten temat w tygodniku „Dialogas” i dzienniku „Kurier Wileński” kwestię Założeń szeroko omawiano podczas wielu spotkań. Minister oświaty i nauki Litwy w dniu 4 kwietnia 2002 r. powołał grupę roboczą ds. oświaty polskiej na Litwie. Grupa ta zgłosiła szereg propozycji zmian i poprawek do przyjętych Założeń. Po paru miesiącach żmudnych dyskusji z odpowiedziami pracownikami Ministerstwa Oświaty i Nauki na Litwie w zasadzie został znaleziony konsensus. Propozycji tych jednak nie uprawomocniono w dokumentach oficjalnych ministerstwa. Stało się to powodem wystąpienia grupy roboczej z listem otwartym do ministra oświaty i nauki Litwy, który był zamieszczony w „K. W.” 7 czerwca br.

Minister oświaty i nauki Algirdas Monkevičius nadesłał do grupy roboczej, której przewodniczy prezes „Macierzy Szkolnej” Józef Kwiatkowski oraz członkowie tej grupy — Zbigniewa Czecha, Czesława Dawidowicza, Jana Dzilby, Antoniego Jankowskiego, Reginy Markiewicz, Zofii Matarewicz, Teresy Michajłowicz — odpowiedź na ten list otwarty. W odpowiedzi Monkevičius podziękował „za szczerą pracę w grupie roboczej przygotowującej wnioski”. Stwierdził, że zapoznał się z nimi i powoływał się na nie podczas wielu spotkań m.in. z ministrem edukacji i sportu Rzeczypospolitej Polskiej Krystyną Łybacką. Najbardziej ogólne tendencje kształtowania tożsamości narodowej również omawiano w dniach 1-3 maja 2002 r. na Łotwie podczas spotkania grup ds. oświaty państw bałtyckich i koordynowania integracji europejskiej. Na posiedzeniu IX sesji Zgromadzenia Międzyparlamentarnego Litwy i Polski w dniach 7-8 czerwca 2002 r. złożono propozycje, by na zasadzie parytetów rozwiązywać problemy aktualne dla obu krajów. Podczas spotkania z ministrem Łybacką podpisano komunikat, w którym pozytywnie ocenia się przygotowane przez oba ministerstwa strategie rozwoju oświaty mniejszości litewskiej w Polsce i mniejszości polskiej na Litwie; ustalono powołanie dwustronnej grupy ekspertów do nadzorowania realizacji tych strategii; uzgodniono zaspokajanie potrzeb oświatowych mniejszości narodowych w obu kra-

jach na zasadzie parytetów. Strona litewska zobowiązała się: do ustalenia okresu przejściowego do wprowadzenia ujednoliconego państwowego egzaminu pisemnego z języka litewskiego w szkołach polskiej mniejszości narodowej na Litwie; do ustalenia okresu przejściowego, w którym decyzja o egzaminie maturalnym z języka polskiego leży w gestii rady szkoły; do stworzenia warunków dla polskiej mniejszości narodowej na Litwie do korzystania w szkole średniej z przygotowanych na Litwie podręczników do nauki języka ojczystego oraz przetłumaczonych z języka litewskiego podręczników innych przedmiotów nauczania. Do rozwiązywania tych kwestii zaplanowano powołanie wspólnej grupy ekspertów Litwy i Polski ds. oświaty (ze specjalistów ministerstw obu krajów).

Minister pisze: „Skonkretyzowane Państwa propozycje pomogły w przygotowaniu projektu uzupełnień i zmian do postanowienia rządu Republiki Litewskiej nr 785 z dnia 27 czerwca 2002 r., w którym zaplanowano zwiększenie miejskim szkołom mniejszości narodowych współczynnika finansowania jeszcze o 5 proc., co oznacza, że dla wszystkich typów i we wszystkich miejscowościach dla szkół mniejszości narodowych współczynnik zwiększa się o 10 proc. (projekt przewiduje bazową wielkość koszyka ucznia w 2003 r. w rozmiarze 1538 Lt). W tym celu w budżecie Republiki Litewskiej powinno się pozyskać dodatkowo 3 mln Lt(...)”

Zwiększenie środków pozwoli pokryć różnicę wynikającą z planu nauczania w szkołach mniejszości narodowych. W dniu 5 czerwca do merów samorządów skierowano pismo nr 12-05-136 „O obliczaniu środków dla szkół ogólnokształcących według projektu zmienionej i uzupełnionej metodyki obliczania koszyka ucznia i uczniów umownych”, w którym samorządy proszone są o obliczanie środków na kształcenie według zmienionego i uzupełnionego projektu”. Monkevičius wyraża nadzieję, że pomyślnie rozpoczęte prace przygotowawcze nad projektem rozwoju oświaty polskiej na Litwie (który obecnie jest rozesłany do polskich organizacji społecznych w celu omówienia i zgłoszenia propozycji) będą kontynuowane, przy tym ten projekt zostanie udoskonalony i skonkretyzowany z początkiem nowego roku szkolnego.

Inf.wł.

Podziękowanie za kolonie

Po śródowym spotkaniu członków Stowarzyszenia Polaków Kiejdan — Oddziału ZPL „Lauda” w Akademii, którego podstawowym tematem było dzielenie się wrażeniami z pobytu w Macierzy, w imieniu dzieci ze Szkoły Języka Polskiego, ich rodziców i szczególnie wdzięcznych dziadków i babć chcę serdecznie podziękować wszystkim organizatorom kolonii dla naszych dzieci: Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska”, Konsulatowi Generalnemu w Wilnie, Macierzy Szkolnej, organizatorom, opiekunom i sponsorom kolonii w Wiecborku, Popowie i Jastrzębiej Górze. Kolonie przybliżyły Polskę naszym pociechom, były dobrą lekcją języka, historii i kultury. Dzieci wróciły pełne wrażeń, wypoczęte i bardzo zadowolone. Szczere Bóg zapłać!

Opiekun
Ludmiła Kreivienė

Wystawa w starym świrnie w Zatroczu — Oczyma dzieci

Wystawa prac dzieci narodowości karaimejskiej z Nadbałtyki — to wynik pleneru

Od 12 do 31 lipca w starym świrnie w Zatroczu jest czynna wystawa prac dzieci narodowości karaimejskiej z Litwy, Polski i Ukrainy. W ubiegłym roku dzieci rysowały Troki, które zawsze były najważniejszym ośrodkiem życia duchowego dla niezbyt licznej społeczności karaimejskiej. W tym roku uczestnicy pleneru upamiętnili parki francuskiego architekta krajobrazów Francoisa André w Połdże i Zatroczu. W plenerze wzięło udział 16 dzieci.

Projekt został zrealizowany dzięki pomocy Funduszu Wsparcia Kultury i Sportu Litwy. Koordynatorem pleneru i jednym z organizatorów wystawy jest Nadieżda Zajanczkowska, której udało się zrealizować pomysł połączenia pleneru plastyczno-historycznego z nauką języka karaimejskiego.

Oczarowani plenerem

Przed kilkoma tygodniami dzieci narodowości karaimejskiej wyjechały do Połdgi, by zwiedzić parki słynnego francuskiego architekta krajobrazów Francoisa André i upamiętnić je z użyciem różnych technik plastycznych. Wyjazd udało się zrealizować dzięki serdeczności i współpracy z dyrektorem Ogrodu Botanicznego w Połdże Antanasem Sabeckasem, który był oczarowany pomysłem zorganizowania pleneru, serdecznie przyjął dzieci i zapowiedział swą pomoc w realizacji tego projektu na następne lata.

Gintaras Abaravičius, dyrektor Trockiego Parku Narodowego, jeden z organizatorów wystawy, również jest zachwycony pracami i przedstawieniem dzieci, które rozpoczęło wystawę.

Na uroczystym otwarciu pleneru była obecna ambasador Litwy w Turcji Halina Kobeckaitė, świąteczną atmosferę stworzyła orkiestra dęta z Rudziszek pod kierownictwem Władimira Filonowa. Orkiestra ma w swym repertuarze opracowane

UE uspakaja Litwę — Decyzje będą konsultowane

Unia Europejska zapewniła we wtorek Litwę, że żadna decyzja dotycząca tranzytu mieszkańców obwodu kaliningradzkiego przez jej terytorium nie zostanie podjęta bez uprzednich konsultacji.

W liście skierowanym do szefa dyplomacji litewskiej Antanasa Valionisa komisarz ds. zagranicznych Christopher Patten zapewnił, że Komisja Europejska zanim przedstawi

melodie karaimejskie, których wykonanie zawsze spotyka się z ciepłym przyjęciem widzów.

Skarb Kiejstuta

Dzieci zaprezentowały przedstawienie p. t. „Medrasz”, co z karaimejskiego oznacza — szkoła. Lekcja rozpoczęła się modlitwą karaimejską, która wzruszyła serca wszystkich obecnych na wystawie Karaimejów. Nauka języka karaimejskiego jest jednym z najważniejszych zadań, które koordynatorzy projektu chcieliby w przyszłości zrealizować. Uczestnicy pleneru wszystkim zebranym zaprezentowali też inscenizację legendy karaimejskiej o skarbie Kiejstuta, który podnosi się z dna jeziora po zachodzie słońca i tuż przed wschodem znika w głębinach. Podobno wielu rybaków próbowało szczęścia, lecz dotychczas nikomu nie udało się zdobyć skarbu słynnego księcia...

Praca Dowloty Szpakowskiej „Rozdzina” z ubiegłorocznego pleneru plastycznego została wydana jako widokówka. Organizatorzy pleneru planują, że w tym roku wyróżniona praca Artūrasa Bezakevičiusa z Wil-

na również zostanie wydana w przyszłości jako widokówka.

Ma perspektywę

Wystawa prac plastycznych dzieci narodowości karaimejskiej zostanie zaprezentowana w Ministerstwie Kultury, później będzie eksponowana również w Połdże.

— Marzymy o tym, że najlepsze prace corocznych dziecięcych plenerów kiedyś w przyszłości będą stanowiły jedną z najciekawszych ekspozycji na zamku trockim — rozmarzył się Abaravičius. Zdaniem dyrektora Trockiego Parku Narodowego, plener dzieci narodowości karaimejskiej ma naprawdę ogromną perspektywę. Być może, w przyszłości będzie to plener, łączący dzieci wielu narodowości, zamieszkujących Ziemię Trocką. Chętni obejrzenia prac dzieci mogą to zrobić w piątki i niedziele. W każdy inny dzień powinni zapowiedzieć swą wizytę i poinformować kierownictwo Parku Narodowego, telefonując pod numerem 8 528 55776

Alina Sobolewska
Fot. archiwum

Być może praca Artūrasa również będzie widokówką

aluplast
Kunststoff-Fenstersysteme

Plastikowe okna i drzwi

PROponujemy KUpować NA RATY
W CIĄGU 18 MIESIĘCY

Spectus

Žalgiris g. 88-605, Vilnius
tel. 754134, mob.tel. 8 612 38433 (Zum. 165)

swe stanowisko w kwestii Kaliningradu krajom UE przeprowadzi konsultacje w tej sprawie z Litwą i Polską. We wtorek miały się rozpocząć kolejne rozmowy Rosji z Unią na temat przyszłości Kaliningradu, jednak przełożono je na środę. Wraz z przystąpieniem Polski i Litwy do Unii ta rosyjska enklawa nad Bałtykiem, wciśnięta między te dwa kraje, zostanie otoczona przez

UE, a jej mieszkańcy, by podróżować do Rosji będą musieli dysponować wizą tranzytową. Rosja żąda, aby UE odstąpiła od swoich zasad wizowych i pozwoliła na swobodny przejazd jej obywateli do i z Kaliningradu. Miałby on odbywać się w zaplombowanych wagonach bądź po specjalnie wyznaczonych trasach dla samochodów.

(PAP)

Dzień „Kuriera Wileńskiego” w Druskiennikach

25 lipca br. w sanatorium „VILNIUS” odbędzie się spotkanie z dziennikarzami „Kuriera Wileńskiego”

Jednocześnie Kapela „Pana Jana” o godz. 20.00 zaprasza na koncert. Przed koncertem, o 19.00 odbędzie się sprzedaż polskiej książki — zorganizowana przez księgarnię przy ul. Rudnickiej w Wilnie. Do miłego spotkania!

Ponad 3 tysiące domów ofiarą termitów

Ludzie uciekli

Ponad 3 tysiące domów zostało zniszczonych lub uszkodzonych w zachodnim Uzbekistanie w wyniku inwazji termitów. Owady grasują na terenie około 780 kilometrów kwadratowych.

Agencja Interfax pisze, że najbardziej ucierpiała wieś zwana Tausza, gdzie budujące swoje wielkie kopce (termiery) owady naruszyły wszystkie 120 domów.

Wiele z nich zostało doszczętnie zniszczonych i opuszczonych przez mieszkańców.

Termit, którego różne gatunki i osobniki osiągają od 2 milimetrów do 11,5 centymetra wielkości, potrafi w bardzo krótkim czasie wgrześć się w drewniane konstrukcje.

Owady są też w stanie osłabić fundamenty domów i uszkodzić systemy kanalizacji oraz ogrzewania.

Kłeska — to zdaniem fachowców — kolejny efekt rozpoczętej jeszcze w czasach sowieckich przemysłowej eksploatacji wód z rzek Syr- i Amu-Darii, która doprowadziła do powolnego wysychania Jeziora Aralskiego — do niedawna czwartego pod względem wielkości zbiornika wodnego na świecie.

Najazd termitów dotknął położoną nad jeziorem i wchodzącą w skład państwa uzbeckiego autonomiczną Republikę Karakalpacji. (PAP)

Oskarżona o mordowanie Horror w szpitalu

Pielęgniarka ze stanu Teksas została oskarżona o zamordowanie co najmniej czterech pacjentów, którymi się opiekowała.

Według informacji, opublikowanych w środę przez prokuraturę, 36-letnia kobieta być może ma na sumieniu śmierć nawet 10 osób, które zmarły w podejrzanym okolicznościach w szpitalu w miejscowości Nocona.

Od lutego 2001 r. prowadzone jest śledztwo przeciwko pielęgniarsce. Podejrzanie padła na nią, gdyż w czasie jej zmiany umierało szczególnie dużo pacjentów. Ponadto pewien pacjent oskarżył ją o podanie mu leku, którego lekarz nie zalecił. Po tym lekarstwie mężczyzna stracił przytomność, ale przeżył. (PAP)

Kradzież z Księżyca w USA 8 tys. za gram

Po kradzieży 270 kilogramów meteorytów i kamieni księżycowych z centrum kierowania lotami kosmicznymi w Houston w Teksasie FBI zatrzymało czterech młodych ludzi, w tym trójkę studentów, którzy byli tam na stażu.

Poinformowała o tym NASA. Aresztowania dokonano w sobotę — w 33. rocznicę pierwszego spaceru człowieka po Księżycu. Skrzynia z kamieniami przywiezionymi do USA podczas misji Apollo, które NASA określa jako „skarby narodowe” o wartości około miliona dolarów, znikła z centrum kosmicznego.

Na trop czwórki młodych ludzi, w wieku 19-26 lat, Federalne Biuro Śledcze wpadło w Internecie. Agencji trafili tam na ogłoszenie o sprzedaży największej na świecie prywatnej kolekcji kamieni księżycowych. Pojedyncze okazy oferowano po 2-8 tysięcy dolarów za gram. Jeden z agentów podał się za potencjalnego kupca. FBI zidentyfikowało studentów i zaaranżowało spotkanie. (PAP)

Gwiazdy mówią, że dziś ...

BARAN. Dzisiaj pozostaniesz jeszcze pod wpływem wczorajszej Pełni. Możesz więc spokojnie doprowadzić do końca ważne sprawy i przedsięwzięcia. Nie będziesz miał żadnych powodów do narzekań.

BYK. Twoje samopoczucie a także kondycja fizyczna nie będą dziś najlepsze. W trudnych chwilach możesz jednak liczyć na zainteresowanie i pomoc życzliwych ludzi. Nie odtrącaj wyciągniętej dłoni.

BLIŹNIĘTA. Do południa nie powinieneś mieć większych problemów ani w pracy, ani w domu. Sprawy potoczą się we właściwym kierunku i tempie. W tym czasie możesz z powodzeniem realizować swoje plany. Współpraca z innymi nie powinna stwarzać żadnych problemów.

RAK. Dzisiaj nie spodziewaj się sukcesów zawodowych. Mimo pomocy ze strony innych, Twoja sytuacja nie wydaje się być korzystna. Możesz za to z powodzeniem zająć się sprawami domu i rodziny. To odpowiedni czas na rozmowy dotyczące wspólnej przyszłości.

LEW. Dzień sprzyja kontynuowaniu zadań i spraw rozpoczętych wczoraj. W dalszym ciągu jednak musisz unikać wszelkiego ryzyka. Sprawdzaj każdą umowę i ofertę zanim je podpiszesz. Zbyt późno może się okazać, że były dla Ciebie niekorzystne.

PANNA. Do południa pozostaniesz pod wpływem wczorajszej Pełni. Nie zabraknie Ci pozytywnej energii. Sprawi to, że dopisze Ci humor i ogólne zadowolenie. Sukces masz już prawie w zasięgu ręki. Nie ustawaj więc, ale konsekwentnie dąż do wyznaczonego celu.

WAGA. To dobry dzień na podpisywanie umów i zawieranie transakcji handlowych. Zwłaszcza kontrakty zagraniczne przysporzą Ci sukcesów i korzyści finansowych. W sprawach osobistych zadbaj o większą stabilizację.

SKORPION. Dzisiaj trudno Ci jeszcze będzie osiągnąć spokój i zadowolenie. Zrezygnuj więc z wysiłków na rzecz ambitnych i ważnych przedsięwzięć. Najlepiej zrobisz, jeśli na jakiś czas spróbujesz odizolować się od towarzystwa. Wycisz się i skoncentruj na swoim wnętrzu.

STRZELEC. Dzisiejszy dzień zapowiada się pomyślnie i w miarę spokojnie. Wszystkie Twoje działania i sprawy zdają się iść w dobrym kierunku. Z dużym powodzeniem możesz zająć się działalnością twórczą lub filantropijną.

KOZIOROŻEC. Dziś od rana czeka Cię sporo pracy. Nie powinieneś mieć jednak większych problemów z jej realizacją. Zrób sobie odpowiednie plany i trzymaj się ich. Twoja ambicja na pewno zostaną zaspokojone.

WODNIK. Dzisiaj pozwól sobie na większą aktywność, tak fizyczną jak i umysłową. W każdej dziedzinie życia bądź kreatywny i twórczy. Szczególnego powodzenia spodziewaj się w finansach. Nowe znajomości okażą się wyjątkowo interesujące.

RYBY. Przekonasz się dziś, że nie jest tak źle jak myślałaś. Twoje sprawy naprawdę idą w dobrym kierunku. Powinnaś mieć trochę więcej zaufania do siebie i swoich możliwości.

Uśmiechnij się

Przychodzi facet z mówiącym kotem do łowcy talentów. Gość musi zademonstrować zdolności kota, więc zadaje mu pytanie:

— Jak się nazywa drobny węgiel?

Kot odpowiada:

— Miał...

Potem facet pyta:

— Jaka jest forma czasu przeszłego czasownika "mieć"?

Kot znowu odpowiada:

— Miał...

Łowca talentów wyrzuca obu na ulicę. Na ulicy kot wstaje, otrzepuje się i mówi:

— Może mówiłem niewyraźnie?

ul. Pylimo 17

**REPERTUAR
NA 25 LIPCA**

WIELKA SALA

„Show gliniarzy” — godz. 12.00; 21.45.

„Król skorpionów” — godz. 13.45; 15.30; USA, film przyg. według dawnej legendy egipskiej, nowoczesne efekty filmowe.

„Waniliowe niebo” — godz. 17.15; USA, thriller mist.

„Dziennik Bridget Jones” —

godz. 19.45; USA/W. Brytania, problemy samotnej dziewczyny.

Wejściówka do WIELKIEJ SALI — 10 Lt. W poniedziałki — 5 Lt. W dniach pracy do godz. 14.00 — 8 Lt. Dzieciom do lat 10 na filmy dla dzieci — 5 Lt.

SALA 88

„Amelia z Montmartre'u” — godz. 12.00; 16.30; 21.00; Niemcy/Francja, magiczna komedia liryczna.

„Intymność” — godz. 14.15; 18.45; Francja/W. Brytania, dramat dla dorosłych, seks.

Wejściówka do SALI 88 — 10 Lt. W dniach pracy do godz. 14.00 — 8 Lt. Dzieciom do lat 10 na filmy dla dzieci — 5 Lt.

Francuska telewizja TF1 zaaplikowała w ubiegły poniedziałek terapię wstrząsową palaczom. Przed głównymi wiadomościami wieczornymi pokazano autentyczny, 27-sekundowy film, przedstawiający ostatnie chwile 50-letniego palacza, umierającego na raka płuc. Film nakręciła domową kamerą wideo żona palacza; dla kontrastu pokazano tego człowieka jako zdrowego 14-letniego chłopca. Właśnie w wieku 14 lat człowiek ten zaczął palić. Producentem tej „terapii wstrząsowej” jest Narodowy Komitet Przeciwko Paleniu, organizacja, usiłująca nakłonić Francuzów do zerwania z tym nałogiem. Ponad 20 tysięcy Francuzów umiera rocznie z powodu raka płuc. Wzrost liczby palaczy wśród młodzieży sugeruje, że w najbliższej przyszłości wskaźnik ten wzrośnie. (PAP)

W pobliżu stolicy Węgier Budapesztu w wypadku drogowym zginęło czterech obywateli Litwy, w tym – dziecko. Prawdopodobnie są to członkowie jednej rodziny, pochodzącej z Poniewieża. Jak poinformowano w ambasadzie Litwy w Czechach, według wstępnych danych, do tragedii doszło we wtorek wieczorem, podczas zderzenia ciężarówki z Austrii i mikrobusu z Litwy. W wypadku zginęli: 44-letnia Irina Sprindienė, 44-letni Vytautas Sprindys, 23-letnia Janina Sprindytė oraz 7-letni Dominykas Sprindys. 21-letnia Irena Sprindytė obecnie jest leczona w szpitalu w Budapeszcie. Jej stan zdrowia jest bardzo ciężki, ale stabilny. Litewscy dyplomaci dla przebywającej w szpitalu dziewczyny próbowali znaleźć tłumacza i pomagali policji w stwierdzeniu tożsamości ofiar śmiertelnych wypadku. Przyczyny wypadku na razie są niewiadome. Fot. EPA-ELTA

Policjanci w areszcie

Pokusa w dolarach

We wtorek, w stołecznym areszcie policyjnym osadzono dwóch funkcjonariuszy wydziału policji ochrony, podejrzanych o pobranie łapówki.

St. policjant A. J. (1971 r.) i policjant L. Z. (1973 r.) zostali ujęci

na ulicy Juodasis Kelias, w pobliżu Szosy Mińskiej. Podejrzewa się ich o pobranie łapówki w wysokości 300 USD. Miejska prokuratura dzielnicowa wszczęła sprawę karną. Okoliczności zdarzenia nie komentuje się.

Wileński zakład karny znowu ma znanego „klienta”

Tiomkin w kwarantannie

Igor Tiomkin, członek „brygady wileńskiej”, został w końcu ubiegłego tygodnia przeniesiony z więzienia na Łukiszkach do wileńskiego zakładu robót poprawczych obostrzonego rygoru nr 2. O tym, jak wcześniej informowaliśmy, zdecydował Wileński Sąd Okręgowy.

W tym zakładzie odbywał karę znany w kowieńskim świecie przestępczym Henrikas Daktaras, który jesienią ub. roku został zwolniony przedterminowo.

Tiomkin, skazany jest na 10 lat więzienia za wymuszanie mienia i zorganizowanie grupy przestępczej. 42-letni skazany spędził na Łu-

kiszkach 7 lat i 2 miesiące. Pozostał mu tu do odsiedzenia jeszcze dwa lata i 10 miesięcy. Skazany będzie miał więcej spotkań z bliskimi, w tym spotkań długotrwałych, co nie było możliwe w więzieniu na Łukiszkach.

Dyrektor tego wileńskiego zakładu karnego Alvydas Maknickas powiedział, że Tiomkin na razie odbywa kwarantannę i nie przydzielono go do konkretnego oddziału skazanych. Teraz kontaktują się z nim medycy, psycholodzy, funkcjonariusze służby badań wewnętrznych, jak to zwykle się praktykuje w stosunku do nowo przybyłych.

Stolica kryminalna

Wyskoczył z 15 piętra

Jak podaje Wileński Główny Komisariat Policji, 23 lipca w stolicy zanotowano 98 przestępstw, w tym: 8 obrażeń ciała, 2 rabunki, 4 chuli-gańskie ekscesy, 2 przypadki fałszowania dokumentów, 9 przypadków zniszczenia mienia, 4 oszustwa i 69 kradzieży. Uprowadzono 3 samochody, znaleziono – 2. Okradziono 12 pojazdów i 4 mieszkania. Znaleziono zwłoki 3 osób.

O godz. 21 policja otrzymała zawiadomienie, że przed pół godziny, ze swego mieszkania przy ul. Žemynos, z okna na 15 piętrze wyskoczył i zabił się G. G. (1975 r.).

Mieszkaniec Solennik V. J. (1971 r.) zawiadomił policję, że 22 lipca około godz. 22.30 zauważył, że na jego ziemi wykopano około 300 kg ziemniaków. Funkcjonariusze zatrzymali V. V. (1967 r.).

Mieszkaniec ulicy Justiniškių V. A. (1967 r.) zawiadomił funkcjonariuszy policji, że w dniach 1-23 lipca z kiosku na bazarze w Gariūnai,

skradziono 88 używanych radioli i sprzętów CD. Mężczyzna, który posiada licencję na prowadzenie handlu na bazarze powiedział, że złodzieje najpierw wyłamali dwa zamki w drzwiach kiosku, następnie powiesili je z powrotem. Właściciel kiosku doznał strat w wysokości 37 780 litów.

Na policję zgłosiła się także kierowniczka sklepu „Reno”, należącego do spółki „Armitana” i zawiadomiła, że ze sklepu, znajdującego się w centrum handlowym „Akropolis” skradziono parę męskich butów. Straty – 175 litów.

M. A., mieszkający na terenie stowarzyszenia działkowców „Elektronika” zawiadomił, że w okresie luty-marzec S. V. – adwokat kancelarii znajdującej się przy ul. Lukšio 2-214 w Wilnie – sfalszował podpis swojej klientki J. A. w dokumentach, drukowanych na blankietach kancelarii adwokackiej S. V.

Nie zauważył znaków — Trzy ofiary śmiertelne

Wczoraj rano na autostradzie Kowno-Kłajpeda w rejonie kowieńskim autobus pasażerski wjechał na samochód drogowców. Trzy osoby zginęły.

Około godz. 9 rano jadący z Kłajpedy autobus Neoplan uderzył w ciężarówkę pracowników drogowych, stojącą na szosie w pobliżu wsi Giraitė. Na skutek uderzenia ciężarówka z kolei uderzyła w stojący nieopodal samochód roboczy VW. Na miejscu zginęło dwóch robotników i kierowca autobusu. Jeszcze trzy ranne osoby odwieziono do szpitala.

Pracujący na tym odcinku drogi robotnicy postawili specjalne znaki ostrzegawcze i rozdzielili dwa pasy ruchu. W trakcie śledztwa powinno się wyjaśnić, dlaczego kierowca autobusu nie zauważył znaków. Policjanci nie odrzucają wersji, że kierowca w starszym już wieku mógł źle się poczuć lub osłepiło go słońce.

Policjanci upiększają swoje miejsca pracy

Wystawa znanego plastyka

Wczoraj w wileńskiej służbie patrolowej przy ul. Dariaus ir Girėno nastąpiło otwarcie wystawy prac znanego litewskiego plastyka Broniusa Grušasa. Obrazy artysty upiększą pomieszczenie policji aż do nowego roku.

Do tak niezwyklej współpracy malarza z funkcjonariuszami doszło z inicjatywą kierownictwa służby patrolowej.

— Ta niecodzienna propozycja świadczy o poziomie kulturalnym policji, którą dąży w ten sposób do estetycznego wychowania — powiedział „Kurierowi” Bronius Grušas. — Przekazuje policjantom 52 obrazy, wykonane w okresie ostatnich czterech lat. Będą one raczej mniejszego formatu, przeważnie pejzaże.

Jak ochronić granice morskie

Do Finów — po doświadczenie

Wczoraj dowódca Państwowej Służby Ochrony Granic Algimantas Songaila udał się do Finlandii, gdzie z generałem lejtnantem Hannu Aho-nenem — szefem Fińskiej Służby Ochrony Granic — omówi współpracę pograniczników obu państw.

Podczas spotkania zostanie wy-

mieniona informacja o stanie granic państw, doświadczenie w ochronie morskiej granicy państwowej.

Songaila odwiedzi fińskie morskie strażnice graniczne i zapozna się z działalnością Finów w dziedzinie ochrony granic wodnych i prac ratowniczych.

Nielegalni turyści-alpiniści

Zostaną deportowani z Rosji

Rosyjscy pogranicznicy w pobliżu granicy rosyjsko-gruzińskiej we wtorek w południe zatrzymali dwóch Litwinów zwiedzających góry. Nasi obywatele naruszyli reżim graniczny.

Po zatrzymaniu naruszyli odwieziono do oddziału pogranicznego w celu wyjaśnienia okoliczno-

ści. Ustalono, że przybyli na odpoczynek do Czerkiesji Karakaskiej Litwini nie zarejestrowali się w wydziale rejestracji wiz i cudzoziemców.

Mieszkańcy Litwy nie posiadali także zezwolenia na pobyt w strefie przygranicznej. Litwini będą musieli opuścić terytorium Rosji.

Popularność metamfetaminy rośnie

Łapanka na autostradzie

Podczas wtorkowej akcji policyjnej na autostradzie Wilno-Kowno, w pobliżu Elektren, zatrzymano trzy osoby, podejrzane o rozpraszanie narkotyków.

W akcji wzięli udział funkcjonariusze służby badań zorganizowanej przestępczości Litewskiego Biura Policji Kryminalnej i oddziału szybkiego reagowania „Aras”.

Mężczyzn w wieku 30-50 lat ujęto podczas transakcji, kiedy próbowali sprzedać ponad pół kilograma

środków psychotropowych — metamfetaminy. Wśród zatrzymanych — wcześniej karany kownianin. Przymusownie środki zostały przywiezione na Litwę z zagranicy. Wartość skonfiskowanego towaru na czarnym rynku wynosi około 20 tys. litów. Takiej ilości wystarcza na wyprodukowanie 6 000 dawek.

W ramach zorganizowanej akcji w Kownie i okolicach miasta przeprowadzono rewizje. Wszczęto sprawę karną.

Kryminały

Szturm

W Birżach funkcjonariusze „Arasu”, policji i prokuratury w tym tygodniu szturmowali mieszkanie podejrzanego o handel narkotykami. Ponieważ drzwi były zamknięte, przedstawiciele praworządności wdarli się przez otwarte okno. W trakcie operacji znaleziono środki narkotyczne i zatrzymano 41-letniego Antanasa Rimkevičiusa. Mężczyzna oporu nie stawiał, w mieszkaniu broni nie znaleziono.

Nie uwierzyli

Na początku tego tygodnia w Juodkrantė grupa osobników pobiła 45-letniego Niemca. Poszkodowanego umieszczono w szpitalu, gdzie ustalono u niego złamanie szczęki, obrażenia głowy i wstrząs mózgu. Nietrzeźwy gość z zagranicy twierdził policji, że w pobliżu domu wypoczynkowego nie tylko został pobity, ale też obrabowany. Prawdopodobnie napastnicy zrabowali mu portfel, 900 euro i karty kredytowe. Jednakże funkcjonariusze wątpią w prawdziwość tych stwierdzeń obcokrajowca. Obecnie się wyjaśnia, czy Niemiec został pozbawiony pieniędzy podczas bójk, czy zwyczajnie je „przeszastał” lub zgubił. Niejasne są również przyczyny napadu. Policjanci ustalają, czy nietrzeźwy obcokrajowiec został obrabowany, czy też bijatykę spowodował konflikt o dziewczynę.

Co leży najbliżej

Kowieńska policja ujęła mężczyznę, podejrzanego o kradzież telefonów komórkowych ze sklepów. Około godz. 2 we wtorek 23-letni Jonas Ugianskas wybił szybę sklepu „Mano biuras”, chwycił najbliższe pięć telefonów komórkowych i próbował uciec. Sprawę zatrzymała ekipa policyjna, patrolująca w pobliżu. W Kownie odnotowano zwiększoną liczbę błyskawicznych kradzieży.

Oszukane pracowniczki

Sześć lotewskich i dwie litewskie studentki, które pojechały na zarobki do amerykańskiego stanu Massachusetts w ramach działalności organizacji międzynarodowej, zostały oszukane przez pracodawcę, który nie zapłacił dziewczynom za pracę i nie zatrudnił się o obiecanie miejsce zamieszkania.

Studentka Diana Jubkane z Łotwy i jej siedem „koleżanek w nieszczęściu” zawiadomiły, że ich były pracodawca — stowarzyszenie „Cape Cod Maid Service Inc.” — nie zapłacił za wykonaną pracę — sprzątanie pomieszczeń. Ogólna suma zadłużenia — 8 000 dolarów. Oprócz tego, dziewczyny musiały mieszkać w przepelnionym pokoju motelowym, gdzie pięć mieszkanek musiało dzielić dwa łóżka. Irena Garkalne pierwszej nocy w Ameryce spała na podłodze w biurze firmy, używając za posłanie pałta dyrektora, użyzonego jej w tym celu. Adwokat dziewcząt zamierza złożyć powództwo przeciwko firmie i jej prezesowi, który z kolei twierdził, że studentki pracowały umyślnie powoli i przedstawiły nieprawdziwe dane o odpracowanych godzinach.

Wileńska Gazeta HARCERSKA

Pismo młodzieży polskiej na Litwie

Nr. 15 (108) Rok X

Obóz hufca „Dziewięć sił”

Harcerska dola radosna

Doczekaliśmy się gości i mile spędzaliśmy razem czas

Fot. 9 WDH „Viator”

To był obóz szczególnie. Szczególny z wielu względów. Przede wszystkim z tej racji, że był to pierwszy obóz nowo powstałego hufca „Dziewięć sił”. Trzy drużyny: 9 WDH VIATOR, 19 WDH PASIEKA i 22 NDH LILIJKI oraz 1 SZH WILIA – BŁĘKITNA JEDYNKA spędziły nad pięknym jeziorem Baluošas dwa niezapomniane tygodnie.

Każdy podobóz miał swoją fabułę, Lilijki – Survival; Pasieka – Życie jest kołem, które się obraca, to co minęło, nigdy nie powraca; Viator i Błękitna Jedyńska – Na tropie.

Druhny z 19 WDH zgodnie ze swoim mottem poznawały znaczenie przeszłości oraz przyszłości. Jednym z ciekawszych zajęć było codzienne 15-minutowe milczenie, mające na celu wsłuchanie się w mowę lasu. Dziewczyny z 9 WDH i 1 SZH szukały swoich talentów. Tak więc w tym podobozie były zajęcia z malowania, pisarstwa, teatru, rzeźbienia, sportu, śpiewania itd.

Myślę, że jednym z najbardziej udanych dni w naszym podobozie był dzień teatru. Druhny podzielono na starsze i młodsze. Tę pierwszą po omówieniu i bardzo ciekawej dyskusji na temat „Niemców” L. Kruczkowskiego otrzymały zadanie przedstawienia kolejnych scen tego utworu. Młodsze drużyny omawiały książkę „Spotkanie nad morzem” i musiały wystawić scenki na temat „Pierwsza miłość”. Wieczorem zaś zaprosiliśmy cały obóz na „galę oscarową”. Po obejrzeniu wszystkich scenek widzowie głosowali, wybrano najlepszego reżysera, aktora pierwszoplanowego i drugoplanowego. Ci ostat-

ni zostali nagrodzeni „Oscarami”.

Jedną z najbardziej oryginalnych i ciekawych imprez zorganizowanych przez 19 WDH Pasieka był wieczór poezji i piosenki przedwojennej. Piękne, stare wiersze i piosenki stworzyły niepowtarzalny klimat.

Najprawdopodobniej ten obóz w ogóle by się nie odbył, gdyby nie starania komendantki – Gosi Stefanowicz. Również komendantki podobozów – Beata Woroniecka, Renata Kwiatkowska i Julia Baniukiewicz spisały się świetnie.

Cały obóz był pasmem przygód: pionierka, gry, wycieczka, ogniska, chrzest, zielona noc, ale myślę, że wszyscy najlepiej zapamiętali burzę. To był jeden z pierwszych ciepłych, słonecznych dni. Nagle zerwał się wiatr, stare drzewa zaczęły niebezpiecznie się kołysać. Natychmiast zarządzono ewakuację do oddalonej o niecały kilometr leśniczówki. Jednak, już po 10 minutach słońce wyjrzało zza chmur. Uspokojeni wróciliśmy do obozu i swoich zajęć. Ale tuż przed kolacją znów zerwała się wichura, a ogromne drzewo upadło kilka metrów od namiotu. Cały obóz momentalnie się zebrał i wybiegł do leśniczówki. Muszę przyznać, że były to raczej straszne chwile. Po spokojnej nocy w leśniczówce wróciliśmy do obozu z dziwnym uczuciem, że nie jesteśmy już tacy sami, jak przed burzą... Te wspólnie przeżyte chwile grozy jeszcze bardziej umocniły naszą przyjaźń.

Ten obóz był również szczególnie dla 7 druhen, gdyż otrzymały zasłużone żółto-białe chusty. Zaś inne 3 drużyny złożyły Przyrzeczenia. Gosia

Stefanowicz natomiast została przyjęta do grona przewodniczek.

Ten obóz był wspaniały dzięki życzliwości wielu ludzi. Dlatego też chcielibyśmy gorąco podziękować leśniczemu, gajowemu, rodzicom, którzy pomogli w organizowaniu naszego wyjazdu i wszystkim, dzięki którym obóz stał się niezapomnianą przygodą. Oddzielne podziękowania należą się dla dh Tomka, dh Janka i Dzisia, którzy byli nam nieocenioną pomocą.

Dh Alicja, 9 WDH VIATOR

„Survival” po harcersku

Las, jezioro, szare mundury, ognisko... tak, to obóz harcerski, na który każdego roku z niecierpliwością czekają wszyscy harcerze. W tym roku nasza drużyna, jako członkini Wileńskiego Hufca Harce-rek „Dziewięć sił”, przeżyła kolejną swoją obozową przygodę. Na obozie było nas 14 druhen z 22 NDH „Lilijki”, w tym harcerki mające doświadczenie obozowe i te, którym obóz to wędrówka w nieznaną. Już w czasie pionierki zadziwił mnie zapal dziewczyn do pracy i ich twórczość. Gry i zajęcia coraz bardziej nas zbliżyły, aż wreszcie stałyśmy się jedną dużą rodziną, gdzie wspólnie się cieszyłyśmy i przeżywałyśmy trudności. Zaprzyjaźniłyśmy się również z harcerkami z „Viatoru”, „Pasieki” i „Wili Błękitnej Jedyński”. Wspólne ogniska jeszcze bardziej rozpały iskierkę naszej przyjaźni.

Każdy dzień obozowego życia był pełen wrażeń i odkryć. Najbardziej zapamiętałam te chwile, które wymagały wytrzymałości fizycznej i siły ducha. W czasie wycieczki do Sużan druhenki udowodniły, że mogą dojść do celu, nawet wtedy, gdy jest bardzo trudno. Podczas burzy, która zastała nas bardzo nieoczekiwanie, dziewczyny pokazały, jakimi muszą być prawdziwe harcerki, z czego wszystkie musimy być bardzo dumne. Tak mijał dzień po dniu, aż wreszcie po naszym leśnym harcerskim miasteczku pozostały tylko miejsca po ogniskach i wspomnienia, które, mam nadzieję, przetrwają aż do następnego obozu.

dh Kornelia Wołkowa

Skauting za granicą

Ziemia należy do skautów

Organizacje harcerskie i skautowe mają mnóstwo przyjaciół na całym świecie. Nawet w najodleglejszych zakątkach świata można spotkać kogoś, kto nosił kiedyś mundur skautowski (albo harcerski), spędził czas na obozach, chodził na zbiórki.

W swej skrzynce pocztowej znajduję czasami listy, które przebyły długą drogę, aby dotrzeć do Litwy, której poglądy skautów i harcerzy również nie są obce. A jak mają się sprawy poza granicami naszego kraju?

Na Wschodzie

Obecnie w Mongolii jest ok. 21 tys. skautów. Wszystko zaczęło się niewiele ponad 10 lat temu. Pewien chłopak podczas swych studiów w Moskwie zetknął się z ruchem skautowskim i bardzo go to zafascynowało. Gdy wrócił do Mongolii, postanowił założyć organizację skautowską (dotychczas działali jedynie pionierzy). Rozpoczęła się trudna praca, która jednak dała wspaniałe wyniki.

Skautem w Mongolii można zostać w wieku 5 lat („cub scout” odpowiednik naszego zucha), potem w wieku 8 lat już się jest „regular scout”. Szesnastoletnich skautów nazywa się „rover scouts”. Właśnie w tym wieku można stanąć na czele patrolu. Podobnie jak u nas w skład drużyny wchodzi cztery-pięć patroli.

Od 1996 roku co 4 lata są organizowane krajowe zloty, na które przybywają nie tylko skauci z Mongolii, ale i z Japonii, Szkocji, Anglii, USA... Główną religią w Mongolii jest buddyzm. Jednak nas tak wiele łączy, że różnice wyznaniowe wcale nie przeszkadzają w obcowaniu!

Skaut ze spadochronem

Na Węgrzech skauta nazywa się „cserkész”, wyraz ten oznacza rodzaj polowania. Drużyny zazwyczaj są mieszane, męsko-żeńskie, również wiek w drużynach jest bardzo zróżnicowany (są tworzone tzw. sekcje wiekowe). Mundury wszystkich obowiązują jednakowe, każda sekcja natomiast posiada inny kolor chusty.

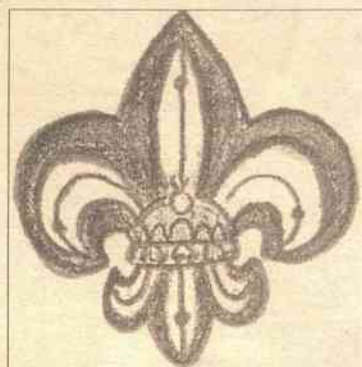
Wyjazd za granicę

Witaj Ojciec Święty!

W tym roku czeka nas niezwykle wydarzenie: w końcu sierpnia do ojczyzny przyjeżdża Ojciec Święty, Jan Paweł II. Podczas takich wizyt Papieża, harcerze pełnią bardzo ważną misję. Wśród wielu ich obowiązków jest m. in. świadczenie pierwszej pomocy potrzebującym podczas Mszy św. (na spotkania z Ojcem Świętym przychodzą tysiące ludzi), roznoszenie wody, udzielanie informacji. Misja ta nazywa się Białą Służbą.

W tym roku również będziemy mogli wypróbować swe siły i nieść pomoc bliźnim na BS'ie. Ekipa z ZHPnL pojedzie na spotkanie z Ojcem Świętym do Krakowa. Wśród wyjeżdżających na BS są również wędrowniczki.

Nie byłobyśmy godne nazywać siebie wędrowniczkami, gdybyśmy nie spróbowały przy okazji nieco zboczyć z drogi. Tak więc, nasz wyjazd wygląda następująco. Wilno pożegnamy 1 sierpnia i autokarem pojedziemy do Krakowa. Stamtąd po cięgiem dotrzemy do Zakopanego, gdzie spędzimy tydzień, zwiedzając

„Cserkész” w wieku 11-16 lat noszą chusty w kolorze zielonym, skauci 16-21-letni mają chusty szare, dorośli (wiek ponad 21 rok) – brązowe, a liderzy (funkcyjni) – zielone z żółtymi obwódkami.

Drużyny skautowe często „specjalizują się” w jakiejś określonej dziedzinie. A zatem, są drużyny „wodne”, „powietrzne”, istnieje nawet tzw. skauting spadochroniarski. Każda drużyna posiada własne tradycje związane z jej polem działalności. Hungarian Scout Association (Węgierska Organizacja Skautowa) posiada Park Skautowy. Głównymi celami skautów węgierskich jest wychowanie młodzieży w poczuciu odpowiedzialności.

Chlubna część biografii

Każdy, kto choć raz zetknął się z harcerstwem lub skautingiem, czegoś się nauczył. Jest to doświadczenie, które zostaje na całe życie. Wśród nas jest mnóstwo osób, które kiedyś miały do czynienia z działalnością harcerską albo skautową. Są to także znane i wpływowe osobistości. Są to monarchowie i głowy państw, również nie brak naukowców (Neil Armstrong, pierwszy człowiek, który wylądował na Księżycu; skautami było ok. 75% amerykańskich astronautów), osobistości ze świata kina i muzyki (Harrison Ford, Grace Kelly, Steven Spielberg, Mariah Carey, Paul McCartney, George Michael). Skautami również „byli” bohaterzy fikcyjni tacy, jak Indiana Jones czy Lois, dziewczyna Supermana! Jak widać, „sieć” organizacji skautowych pokrywa prawie całą kulę ziemską. Cieszy, że „wpadło” w nią tak wielu. **Ania Matusiewicz**

Drużyna podczas wycieczki do Sużan.

Fot. 22 NDH „Lilijki”

dh. Ania Matusiewicz

Dzieci przyjeżdżają tu uczyć się historii

Zakątek „Świetlanej przyszłości”

(Dokończenie ze str. 1)

Gdy Litwa odzyskała niepodległość, dzięki tej kartce z nazwiskami odnaleziono żyjących jeszcze dawnych jeńców i zaproszono do Szawel na symboliczne spotkanie.

Nieco dalej stoi potężny monument odlany z brązu „Partyzanci radzieccy w podziemiu”, z byłej ulicy Komjaunimo w Wilnie – monstrem to waży 110 ton.

Malinauskas zwiózł posągi dzie-

W ubiegłym roku park odwiedziło około 100 tys. gości — mówi gospodarz Grūtasu Viliūmas Malinauskas

łaczy radzieckich z całej Litwy. 78 egzemplarzy — rzeźby, popiersia, płaskorzeźby, pomniki, witraże i in.

Po całym parku wyłożone są chodniki z drewna, podobne do tych w łagrach Syberii, po których chodziły miliony zesłańców. Nieco dalej widzimy głowy trzech wodzów — Lenina, Stalina i twórcy Litwy Radzieckiej Vincasa Kapsukas. Lenin i Kapsukas pochodzą z Kłajpedy, a Stalin z Wilna. Widzimy też ogromne posągi Stalina, Lenina, Dzierżyńskiego, Marksa, Kapsukas z Szawel, Poniewieża, Kłajpedy, Wilna, Kowna — budowlani „świetlanej przyszłości” na 200 hektarach osuszonego błota...

Zbliżamy się do pomnika „Lenin i Kapsukas w Poroninie” z Wil-

na. Wiąże się z nim śmieszna historia. „Żywy” Kapsukas był wyższy od wodza rewolucji. Autorzy pomnika takim go też zrobili, wybuchł skandal. Jak to, ktoś wyższy od Lenina! Komisja przyjmująca swego czasu tę pracę, omal nie zemdlą z przerażenia. Róbcie, co chcecie, ale Lenin musi być większy. Zrobili — wydłużyli mu nogi — i chociaż wyglądał on po tym zabiegu jak nieproporcjonalny inwalida — wszyscy byli usatysfakcjonowani. Mijamy... szalas w Razliwie (pod ówczesnym Piotrogrodem), gdzie w lipcu-sierpniu 1917 roku Lenin ukrywał się przed Rządem Tymczasowym.

— 1 kwietnia Lenin i Krupska odgrywali tu sceny miłosne — śmieje się Neniškis.

Dom Kultury

Nieco dalej stoi wiejski Dom Kultury z 50-60 lat. Ukazano tutaj ideologiczne podłoże ustroju sowieckiego — zbiory dzieł Lenina, znaczki, krawaty pionierskie, popiersia Lenina, które stały w gabinecie każdego większego naczelnika. Wycinki z gazet lat 1944-1988. Ekspozycje są autentyczne, pozyskane z muzeów i od osób prywatnych.

Alejka „protestantów”

Jest w parku miejsce poświęcone żywym jeszcze osobom. Przedstawieni są tutaj wyrzeźbieni w drewnie ci, co swego czasu protestowali przeciwko powstaniu Grūtasu. I chociaż nie ma przy nich tabliczek z napisami, ale twarze bardzo podobne do gniewnych posłów Kerosieriusa, Patackasa, Galdikisa — nieprzejednanych wrogów parku. W rozmowie z nami gospodarz parku Malinauskas wyraził im

Potężny monument odlany z brązu „Partyzanci radzieccy w podziemiu”

nawet swego rodzaju wdzięczność. — Zrobili oni dla mnie ogromną reklamę. Niektórzy nawet pytali mnie, czy nie płacę im za kampanię przeciwko budowie parku.

Nie żałował też Malinauskas tego, co zrobił i tych pieniędzy, które zainwestował: — Nigdy nie robiłem czegoś, czego później bym żałował.

Galeria obrazów

Tutaj można się zapoznać z zapomnianą już na Litwie, ale do niedawna jeszcze jedyną sztuką malarstwa radzieckiego — socrealizmem. Uśmiechnięci działacze partii, obok szczęśliwe dojarci, robotnicy i dzieci, wdzięczne tymże działaczom partii za swe radosne dzieciństwo. Są tu także autentyczne maski pośmiertne Lenina i Kapsukas.

„Mniej” zasłużeń

Na drugiej alei — Marytė Melnikaitė — usytuowane są pomniki tych, którzy nie wyrządzili tak wiele szkody, nie niszczyli państwa i narodu litewskiego.

— Marytė Melnikaitė — opowiada nasz przewodnik — Na Boga, jaki z niej kolaborant i zdrajca? Jest to ofiara tamtego systemu, 20-letnia dziewczyna, którą po sześciu dniach okrutnych tortur 13 lipca 1943 roku rozstrzelali Niemcy. A była zwykłą partyzantką, którą schwytali Niemcy, gdy szła z oddziałem, aby dostarczyć broń swym towarzyszom.

Zobaczyć tu też można generałów Putnę, Uborevičiusa, komсомolca Juozasa Aleksionisa, rewolucjonistę Zigmasa Angarietisa i in.

Atmosfera parku

W parku nie czuć szacunku do ekspozycji, ale też nie ma i wyrazów pogardy i urągania się z byłych działaczy komunistycznych, każdy wychodzi stąd ze swymi tylko wrażeniami. Obok każdego pomnika jest tabliczka z krótką prezentacją danej osoby. Na swoją przeszłość patrzymy tu w sposób cywilizowany, bez złości i negatywnych emocji. Cały park jest założony w koncepcji syberyjskiej — brzozy, bagna. Rozstawione są tu prowizoryczne baraki z zasiekami z drutu kolczastego, wieżami strażniczymi i pionkami z tamtych lat.

Tak zwany „krasnyj ugołok” — element wychowania ideologicznego

Przyjeżdżają tu ludzie z całej Litwy i zagranicy. W dzień tutaj bywa około 600 gości. Bilety są w cenie 5 litów dla dorosłych, 2 lity — dla dzieci. Jest to najbardziej uczęszczany obiekt kulturalny w całej Litwie. W ubiegłym roku park odwiedziło ponad 100 tys. gości z Litwy i 70 państw. Wszyscy są zgodni co do tego, że park powinien istnieć. Dzieci, które nie znają tamtych lat terroru, przyjeżdżają do Grūtasu

uczyć się historii. A państwo na Malinauskasie jeszcze zarabia: co roku na magazynowanie pomników Litwa wydawała około 700 tys. litów. Gospodarz komunistycznego parku podpisał z rządem umowę o wdzierżawieniu na 20 lat pomników, przejmując na siebie odpowiedzialność materialną za sowieckich idoli.

Paweł Kobak
Fot. Zbigniew Markowicz

Marytė Melnikaitė — ofiara systemu, doczekała jednak swego pomnika

Żołnierz radziecki odlany z odlamków niemieckich samolotów „messerschmitt”

Polska

Krytyczna Rada Lekarska

Naczelna Rada Lekarska krytycznie oceniła projekty ustaw przygotowane przez ministra zdrowia Mariusza Łapińskiego. Zarzuca Łapińskiemu chęć przejęcia pełnej kontroli nad ochroną zdrowia.

Według Rady, ustawa o Narodowym Funduszu Zdrowia przede wszystkim nie przewiduje szybkiego wzrostu nakładów na ochronę zdrowia. Nie jest to jedyny zarzut. Lekarzom nie podoba się m. in. to, że ustawa nie przewiduje udziału ich samorządu zawodowego w opiniowaniu niektórych aktów prawnych oraz w negocjowaniu umów ze szpitalami i przychodniami.

Śnięte ryby

Podlaski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska chce wyjaśnić od służb białoruskich, skąd wzięły się śnięte ryby znalezione w rzece Narewka w Puszczy Białowieskiej.

Martwe ryby różnych gatunków znaleziono trzy dni temu w Narewce, ale nie na masową skalę. Badania wykluczyły jakiegokolwiek skażenie wody. Pisma z prośbą o wyjaśnienia skierowano do Komitetu Ochrony Środowiska w Brześciu na Białorusi, który odpowiada za środowisko po białoruskiej stronie Puszczy Białowieskiej. Woda w Narewce ma pierwszą klasę czystości.

Lepper zawiedziony

Lider Samoobrony Andrzej Lepper jest zawiedziony wczorajszym spotkaniem z wicepremierem i ministrem finansów Grzegorzem Kołodko.

Na wniosek Samoobrony Kołodko spotkał się w Sejmie z posłami tego klubu. „To co nam powiedział, to same ogólniki. Nie będę zabiegał o następne spotkanie z profesorem, bo może zrobić wodę z mózgu posłom naszego klubu” – powiedział Lepper po spotkaniu. Dodał, że Kołodko widzi już Polskę jako członka Unii Europejskiej i widzi już euro w Polsce.

Odszkodowania z Austrii

Osoby wykonujące prace niewolnicze lub pracujące przymusowo na terenie Austrii w czasie II wojny światowej, mają czas do 27 listopada na składanie wniosków o odszkodowania, które wypłaci Austriacki Fundusz Pojednawczy.

Wnioski składać można na adres polskiej Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie, która jest organizacją partnerską dla Austriackiego Funduszu Pojednawczego. Fundacja ta realizuje również wypłaty z austriackiego funduszu.

Stoczniovcy nie przeszkadzają

Szczecińscy stoczniovcy zdecydowali, że nie będą uniemożliwiać pracy przy budowie statków pracownikom spółek spoza Stoczni Szczecińskiej SA.

Domagały się tego tzw. trójki – przedstawiciele poszczególnych wydziałów stoczni. Od 4 marca tego roku Stocznia Szczecińska SA zaprzestała produkcji. Do sądu trafił wniosek o ogłoszenie jej upadłości.

Papież Jan Paweł II przybył do Kanady „Żołnierz pokoju”

Papież Jan Paweł II, który przybył we wtorek wieczorem do Kanady, przebywa w ośrodku wypoczynkowym ojców bazylianów na 18-hektarowej Wyspie Truskawkowej, położonej na jeziorze Simcoe, 90 km na północ od Toronto.

Kanadyjska straż przybrzeżna pilnuje, by nikt nie zbliżył się do wyspy na odległość 500 metrów. 30 prywatnych łodzi znajdujących się na jeziorze Simcoe jest nadzorowanych przez blisko dwadzieścia kutrów policyjnych. Wypę monitorują także jednostki marynarki wojennej z prowincji Ontario.

Samolot kompanii „Alitalia” potrzebował około dziewięciu godzin na pokonanie trasy z Rzymu do Toronto. Opuszczając samolot Jan Paweł II nie skorzystał z windy. Ostrożnie zszedł po 25 stopniach trapi samolotu i wszedł na ruchomą platformę, którą podjechał do hali, gdzie odbyła się ceremonia powitania z udziałem najwyższych dostojników kanadyjskiego rządu i duchowieństwa.

Premier Kanady Jean Chretien powitał papieża na lotnisku w Toronto jako „żołnierza pokoju”, który „przyczynił się do wyzwolenia własnej ziemi ojczyzny i całego świata”.

Jan Paweł II w przemówieniu powitalnym podziękował „z całego serca” Kanadzie za udzielenie gościny Światowym Dniom Młodzieży.

Chretien wyraził podziw dla „nacechowanej żarliwością wiary papieża w wolność i prawa człowieka” oraz jego zdolność przebaczenia, „nawet wobec tych, którzy próbowali go zabić”.

Tłumacząc znaczenie obchodzonego już po raz siedemnasty

Porozumienia w sprawie Cypru

„Rekompensata polityczna”

Europejski komisarz ds. poszerzenia Guenter Verheugen zapowiedział, że możliwe jest osiągnięcie porozumienia w sprawie Cypru przed grudniowym szczytem Unii Europejskiej w Kopenhadze.

– Nie wykluczamy, że Turcja może zaproponować rozwiązanie problemu cypryjskiego z zamianą za „pewną rekompensatę polityczną” – powiedział Verheugen.

Agencja AFP, która opisuje wywiad Verheugena, nie precyzuje, jaką propozycję przedstawiłaby Turcja i co miałyby oznaczać owa „rekompensata polityczna”.

– Zrobimy wszystko, by przyjąć do Unii całą, niepodzielną wyspę. Dlatego ze wszystkich sił pracujemy nad rozwiązaniem konfliktu cypryjskiego. Potrzebujemy w Ankarze rządu gotowego do działania. Rozwiązanie całego problemu jest tam – powiedział Verheugen.

Niemcy

Islam w szkole

Członkowie rządzącej w Niemczech SPD i opozycyjnej CDU/CSU opowiadają się za wprowadzeniem nauki islamu we wszystkich szkołach niemieckich – pisze „Bild”.

Obecnie jedynie szkoły publiczne w Berlinie i kilka w Nadrenii Północnej-Westfalii mają w programie lekcje islamu. Dolna Saksonia chce je wprowadzić od sierpnia 2003 roku. Z 83 mln ludności Niemiec 3,2

Światowego Dnia Młodzieży papież powiedział, że „młodzież gromadzi się, aby mocą swojej wiary w Jezusa Chrystusa, dać wyraz zaangażowaniu w służbie wielkiej sprawie pokoju i ludzkiej solidarności”.

Papież przypomniał swoje wcześniejsze wizyty w Kanadzie w 1984 i w 1987 roku, kiedy odwiedził terytorium indiańskiego plemienia Denendeh, zapewniając iż chociaż tym razem jego pielgrzymka w Kanadzie ograniczy się do Toronto, pamięta w swoich modlitwach o wszystkich mieszkańcach kraju.

Jan Paweł II wygłosił swe krótkie przemówienie częściowo po francusku, a częściowo po angielsku – w obu językach, którymi mówi Kanada.

Po ceremonii powitania na lotnisku w Toronto papież odleciał śmigłowcem na Wyspę Truskawkową. Papież będzie przebywał nad Simcoe do soboty, 27 lipca. Dzisiaj po południu (czasu kanadyjskiego, a w nocy czasu wileńskiego) weźmie udział w Toronto w uroczystej ceremonii powitania z młodzieżą przybyłą na XVII Światowe Dni Młodzieży. Potem wróci nad jezioro Simcoe, gdzie spędzi cały piątek.

Ośrodek Bazylianów na Strawberry Island ma typowy charakter rekreacyjno-wypoczynkowy. Wielkie drewniane domki, zbudowane wśród zieleni, wynajmowane są przez Bazylianów na weekendy rodzinom.

Jezioro Simcoe o powierzchni 725 kilometrów kwadratowych, do którego wpada 35 rzek, częściowo znajduje się pod ochroną jako jeden z piękniejszych kanadyjskich parków przyrody i słynie z czystości swoich wód.

19 lipca szef duńskiej dyplomacji Per Stig Moeller (Dania sprawuje obecnie półroczne przewodnictwo w UE) wezwał prezydenta Cypru Glafkosa Kleridisa i przywódcę Turków cypryjskich Raufa Denktasza do „dokończenia wszelkich starań, by jak najszybciej osiągnąć porozumienie w sprawie wyspy” podzielonej między cypryjskich Turków i Greków.

Verheugen nie wykluczył też rozpoczęcia negocjacji z Turcją w sprawie jej przystąpienia do UE. Turcja jest kandydatem do członkostwa w Unii od unijnego szczytu w Helsinkach w grudniu 1999 roku. Warunkiem jej przystąpienia miałyby być zreformowanie konstytucji i przestrzeganie praw człowieka.

Komentując przebieg negocjacji z państwami Europy Środkowo-wschodniej, Verheugen powiedział, że negocjacje są „w 95 proc. zakończone”.

Hamas grozi Izraelowi

Zatopić w „morzu krwi”

Zbrojne ramię radykalnego palestyńskiego ruchu islamistów Hamas, po śmierci swego przywódcy, wezwało wczoraj wszystkie swe komórki i wszystkich członków na terytoriach palestyńskich i w Izraelu do pogrążenia Izraela w „morzu krwi”.

– Wzywamy wszystkie nasze grupy, by były gotowe uderzyć w syjonistów w każdym miejscu i porze – głosi komunikat brygad Ezzedina al-Kassama.

Zbrojne ramię Hamasu podkreśla również, że „uczniowie” jego przywódcy Salaha Szehady, zabitego w ataku izraelskim w poniedziałek wieczorem w Gazie wraz z 14 innymi osobami, wystrzelili rakiety własnej produkcji Kassam, które wczoraj w nocy trafiły cele izraelskie w Strefie Gazy.

Te rakiety były tylko zapowiedzią „morza krwi, jakie dotknie syjonistów z powodu tej zbrodni” – dodaje komunikat.

Trzy z rakiet trafiły w miejscowość Sderot na południu Izraela, nie raniąc nikogo. Na północy Strefy Gazy wskutek ataku rakiet ranni zostali dwaj osadnicy izraelscy.

Hamis, czyli Islamski Ruch Oporu, jest jednym z głównych uczestników palestyńskiej intifady. Został założony w 1987 roku przez szejka Ahmeda Jasina, który jest obecnie duchowym przywódcą organizacji.

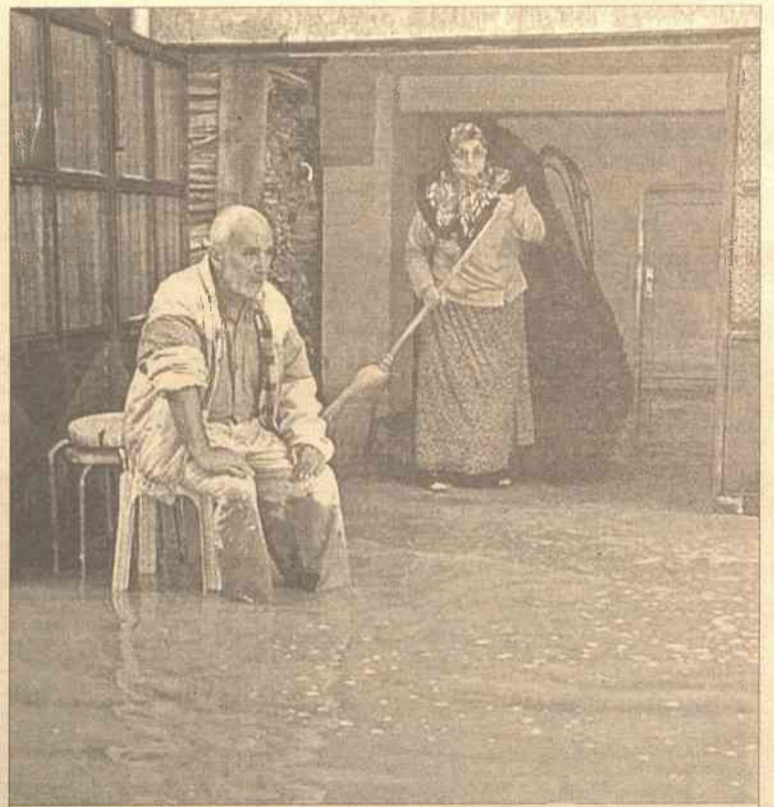
Szehada dowodził zbrojnym ramięm Hamasu.

Korzenie ruchu sięgają lat 20., gdy powstał Ruch Muzułmańskiego Braterstwa, który prowadził działalność społeczno-polityczną w meczetach, szpitalach, szkołach i na uniwersytetach. Organizację założono w Egipcie dla obrony wartości islamskich przed wpływami Zachodu, uznawanymi za demoralizujące. Gdy w 1987 roku wybuchło palestyńskie powstanie, część członków Ruchu oraz radykalna frakcja OWP powołała Hamas.

Nazwa organizacji to skrót arabskiej nazwy Harakat al-Mukawama al-Islamiya (Islamski Ruch Oporu), przy czym sam wyraz Hamas można również tłumaczyć jako „zapal” bądź „entuzjazm”.

Hamis, który od początku uznawał Palestynę za ziemię arabską i odmawiał Izraelowi prawa do istnienia, szybko zdobył popularność, szczególnie wśród młodzieży. Szczególnie aktywne było militarne ramię organizacji, Izzedin al-Kassam.

Emblemat organizacji to dwa skrzyżowane miecze na tle meczetu na Świętej Skale w Jerozolimie, otoczone przez dwie palestyńskie flagi z hasłami: „Nie ma Boga oprócz Allacha” oraz „Prorok Mahomet jest wysłannikiem Boga”. Na samej górze emblematu znajduje się mapa Palestyny.

Pięć osób poniosło śmierć, dwie zaginęły w północno-wschodniej Turcji wczoraj, zwiększając dwudniowy bilans ofiar powodzi i burz do co najmniej 16 ofiar śmiertelnych – podały lokalne władze. Ostatnie ofiary zginęły w czarnomorskiej prowincji Rize, gdzie ulewne deszcze padają od wtorku. Sześcioro dzieci utonęło we wtorek w środkowej Turcji. Czworo z nich zginęło wraz z matką, gdy woda wdarła się ich domu w prowincji Yozgat i porwała całą piątkę. Powodzie i silne wiatry zniszczyły setki domów i bazarów. Zostały zniszczone uprawy i zatopione stada w rolniczych prowincjach centralnej Turcji.

Fot. EPA-ELTA

Wietnam

Tran Duc Luong prezydentem

Tran Duc Luong został wczoraj ponownie wybrany przez Zgromadzenie Narodowe (jednoizbowy parlament) na prezydenta Wietnamu. Głosowanie było niemal jednomyślne.

Za udzieleniem mu drugiego pięcioletniego mandatu było 97 proc. nowo wybranych deputowanych – podało parlamentarne centrum prasowe. Wybory dokonano na pierwszej sesji nowego parlamentu, wybranego w głosowaniu po-

wszechnym 19 maja.

Zdaniem obserwatorów, ponowny wybór 65-letniego Trana Duca Luonga oznacza kontynuację obecnego układu sił na szczytach rządzącej w Wietnamie partii komunistycznej i tamtejszego aparatu władzy. Choć AFP pisze o Luongu jako o zwolenniku reform gospodarczych, zaznacza, że jest on przykładem partyjnego aparaczyka. Funkcje we władzach różnego szczebla pełni od ponad 20 lat. Prezydentem jest od 1997 roku.

Wykorzystywanie nowoczesnych technologii w przedsiębiorczości

Po co informatyzować firmę?

Komputery stały się powszechne w naszym życiu powszechnym. Często są nie tylko udogodnieniem w pracy, ale również przyczyną wielu nieporozumień. Dzisiaj rozpoczynamy cykl artykułów dotyczących komputeryzacji oraz informatyzacji firmy. W dalszych częściach tego cyklu zaprezentujemy kolejne kroki w tym kierunku oraz słownik pojęć związanych z informatyzacją firmy.

Zakupienie komputerów, a nawet całej sieci komputerowej oraz zintegrowanego systemu informatycznego nie rozwiąże samo przez się żadnych problemów firmy – nie zostanie automatycznie uporządkowana struktura organizacyjna, nie zaczną się same załatwiać różne sprawy, a wskaźniki ekonomiczne nie ulegną automatycznej poprawie (na początku ulegną wręcz pogorszeniu z uwagi na poniesione koszty).

Po co więc informatyzować firmę, zwłaszcza małą? Tylko dlatego, że robią to inni, że urzędy państwowe, dopuszczają (lub wymagają) elektroniczną postać przesyłanych im dokumentów?

Korzyści a utrudnienia

Niektóre korzyści są oczywiste i kojarzą się użytkownikom od razu z wprowadzeniem do firmy komputerów: drukarki i programy biurowe zamiast maszyn do pisania, kasy fiskalne, możliwość łatwego wyszukania potrzebnych informacji dotyczących klientów, produktów, usług czy towarów. Wreszcie gotowe do wypełnienia formularze na ekranie komputera, które „same” pilnują poprawności wprowadzanych danych.

Jednakże obsługa programów trzeba się nauczyć, należy zmienić przyzwyczajenia pracowników, informacje giną, komputery się psują, zaufanie do poprawności automatycznie wprowadzanych danych lub procedur eliminujących błędy czasem przynosi bolesne rozczarowanie.

Poza tym komputery kosztują, a utrzymanie ich sprawności – również, programy trzeba aktualizować wraz ze zmieniającymi się przepisami prawa, co też kosztuje.

W każdej firmie robiony jest rachunek ekonomiczny – inwestycja w komputeryzację czy informatyzację powinna przynieść określone efekty finansowe w określonym czasie.

Komputeryzacja

Często poprzestaje się na wprowadzeniu do firmy komputerów z kilkoma podstawowymi programami użytkowymi, takim jak: pakiet aplikacji biurowych, program finansowo-księgowy, kadrowo-płacowy. Często o tym pierwszym etapie mówi się jako o etapie komputeryzacji.

Takie prowizoryczne rozwiązanie, nie wykorzystujące zintegrowanego systemu informatycznego, jak każda prowizorka ma cechy trwałości... A wówczas w firmie handlowej zamówienia przesyłane są faksem, pocztą czy przez telefon. Następnie ręcznie się je wprowadza do komputera, a właściwie programu zarządzającego odpowiednią bazą danych.

Obsługa programów trzeba się nauczyć, należy zmienić przyzwyczajenia pracowników

Fot. archiwum

Jest to często powielany schemat: stworzenie dokumentu na komputerze → wydrukowanie → przekazanie w inne miejsce (inna firma lub dział, urząd) → wprowadzenie danych z dokumentu papierowego do komputera → przetworzenie → wydrukowanie. Powstaje wiele niepotrzebnych dokumentów, wykonuje się wiele zbędnych czynności, pojawiają się błędy – możliwość utraty bądź zagubienia informacji.

Informatyzacja

Gdy pojawia się w firmie świadomość potrzeby automatyzacji powiązań między różnymi bazami danych, nadchodzi czas etapu drugiego – informatyzacji firmy.

Przez informatyzację rozumie się na ogół wprowadzenie do firmy zintegrowanego systemu informatycznego, opartego o automatyczne przekazywanie danych między poszczególnymi stanowiskami pracy. Znacznie to upraszcza procedury wymiany informacji i przyspiesza obieg towarowy. Automatyzacja przekazywania danych między różnymi programami czy systemami wiąże się z upowszechnieniem standardów elektronicznej wymiany danych (EDI).

Jedną z podstawowych zalet EDI – systemu wymiany danych w standardowym formacie między różnymi systemami informatycznymi – jest wyeliminowanie błędów, które pojawiają się zazwyczaj z uwagi na ręczne wprowadzanie danych na etapach pośrednich. W efekcie do systemu informatycznego odbiorcy trafiają dokumenty z błędami.

Nowe możliwości

Zamówienie w postaci elektronicznej może być od razu wprowadzone do systemu magazynowego, porównane ze stanami magazynowymi, wykorzystane do stworzenia faktury. Elektroniczny dokument zamówienia może od razu być porównywany z bazą danych, gromadzącą informacje na temat uprawnień zamawiającego (np. przysługujący mu rabat).

Niezbędne jest wyraźne okre-

ślenie celu, przykładowo: ogólne usprawnienie i przyspieszenie przepływu materiałów, środków pieniężnych lub informacji, dzięki – między innymi – usunięciu tych elementów procesu biznesowego, które generują koszty bez tworzenia wartości. Osiągnięcie tego celu – w odpowiednim czasie – jest jednym z oczekiwanych efektów informatyzacji.

Informatyka ma to do siebie, że oferowane przez nią produkty oraz rozwiązania często i szybko podlegają zmianom wymuszonym przez rynek, co oznacza, że okres zwrotu kosztów inwestycji powinien być względnie krótki.

Z drugiej strony wdrażany system informatyczny – poza funkcjami wykorzystywanymi od razu – oferuje wiele dodatkowych możliwości, często nie rozpoznanych wcześniej czy wręcz nie uświadamianych. Wykorzystanie ich może w przyszłości przynieść konkretne efekty ekonomiczne, poprzez wprowadzenie zmian w procesach biznesowych, nowych usług czy działań, które bez informatyzacji byłyby niemożliwe.

Przykłady:

- wyeliminowanie lub znaczne ograniczenie działań nie dodających wartości do produktu (transport, magazynowanie);

- ograniczenie ogniw pośrednich: bezpośrednia komunikacja z klientem końcowym (przykładowo przez Internet); zamówiony towar może być dostarczany bezpośrednio od producenta;

- nowe, tanie formy reklamy i promocji: własna witryna WWW; rozsyłanie informacji promocyjnych pocztą elektroniczną;

- pełnowartościowa komunikacja z pracownikami, również w terenie: poczta elektroniczna, wspólne terminarze, firmowa witryna WWW na potrzeby klientów, ale i pracowników;

- możliwość dostępu do niezbędnych i zawsze aktualnych firmowych informacji (z każdego miejsca i o każdym czasie) z domu, komputera przenośnego, a nawet telefonu komórkowego, dzięki tzw. intranetowi lub ekstranetowi (witryny WWW dostępne dla zaufanych osób, wymagające poda-

nia nazwy użytkownika i hasła) albo dzięki prostym rozwiązaniom informatycznym typu Novell iFolder (internetowy folder do przechowywania własnych plików);

- wyeliminowanie „gubienia” dokumentów, nie zrealizowanych zamówień, przerwanych kontaktów, nie przekazanych informacji – dzięki automatyzacji procesów takich jak realizacja zamówień czy obsługa kontaktów z partnerami firmy.

Ludzi nie zastąpi

Nie można od razu oszacować zmian w komforcie pracy, korzyści wynikających z ograniczenia prostych, rutynowych czynności, czasu traconego na szukanie aktualnych informacji. Trudno też podać wartość ewentualnych strat w przypadku zaniechania inwestycji w informatyzację: wpływu na konkurencyjność, rynkowe szanse.

„Informatyzacja ma przysporzyć przedsiębiorstwu potencjału, a nie jedynie wpłynąć na bieżące wyniki ekonomiczne. Potencjał ten (...) polega na ukształtowaniu nowego lub w znaczącym stopniu zmodernizowaniu starego modelu biznesu, wsparciu informacyjnym kadry zarządzającej i wyzwoleniu zasobów przedsiębiorczości w całej społeczności przedsiębiorstwa”. (ComputerWorld, 4 grudnia 2000, raport: Lider Informatyki 2000; Iwona D. Bartzak „Są laury, nie ma spoczynku”).

Działanie systemu informatycznego nie zastąpi pracy ludzi, jednakże automatyzacja pewnych rutynowych procesów biznesowych i wsparcie decyzyjne na pewno podniesie efektywność ich pracy. Kluczem do rynkowego sukcesu jest więc dobry system informatyczny, umożliwiający szybki i sprawny przepływ informacji między różnymi firmami połączonymi różnorodnymi procesami biznesowymi.

Taki system z zasady musi być systemem sieciowym.

cdn.

**Wirtualna Polska;
współpraca Novell**

Flesz

Komórka w zębie

Studenci Royal College of Arts w Londynie zbudowali prototyp telefonu komórkowego, który wbudowali w ludzki ząb. Sygnał jest odbierany i przekazywany przy pomocy miniatury blaszki wzdłuż kości szczękowej wprost do ucha. Aparat moglibyśmy wbudować podczas wizyty u dentysty.

Jest jednak tylko urządzeniem koncepcyjnym. Nie ma jeszcze mikroprocesora, który mógłby sprawić, aby w ogóle działała. Nie wiadomo też, jak projektanci wyobrażają sobie wybieranie numerów z takiego aparatu ani co zrobić gdy znudzi się nam zainstalowany w zębie model.

Plaża komputerowo strzeżona

Na Virginia Beach uruchomiony jest system rozpoznawania twarzy. Ponieważ lato jest już w pełni, przestępcy i terroryści masowo pojechali na plażę. Przynajmniej z takiego założenia wyszła policja w Virginia Beach i zainstalowali wszędzie kamery.

Entuzjaści tego rozwiązania liczą na to, że dzięki sprawnemu oprogramowaniu technologia pozwoli wyłapywać najgroźniejszych przestępców bez potrzeby skomplikowanych działań operacyjnych. Sceptycy zauważają, że podobne rozwiązania na lotniskach kompletnie się nie sprawdzają - naprawdę skuteczne jest dopiero badanie odcisków palców, albo jeszcze lepiej - tęcza oka. Cała sprawa napotyka również na silny opór obrońców praw człowieka: w końcu codziennie filmowani będą niewinni i uczciwi obywatele, wcale niekoniecznie wyrażający zgodę na ów proceder.

Więcej komórek niż ludzi

Na Tajwanie telefonów komórkowych jest więcej, niż mieszkańców - łącznie z niemowlętami i starcami - zaś wyspa znajduje się na pierwszym miejscu na świecie, jeśli idzie o liczbę tych urządzeń na jednego obywatela – pisze miejscowa prasa.

Według danych ministerstwa transportu i komunikacji, pod koniec kwietnia na Tajwanie było 22,636 mln telefonów komórkowych, co stanowi 100,9 procent liczby ludności. Jeszcze w 1997 roku na wyspie było 1,5 mln „komórek” i w ciągu pięciu lat ich liczba zwiększyła się piętnastokrotnie.

W ubiegłym roku palma pierwszeństwa w tej dziedzinie należała do Luksemburga (96,73 liczby ludności), jednak Tajwan szedł z nim „łeb w łeb” bowiem wskaźnik ten wynosił na wyspie 96,55 procenta.

SPRINTEM

● Mistrz Litwy w koszykówce, zespół „Lietuvos rytas” podpisał jednoroczny kontrakt z rozgrywającym reprezentacji Chorwacji Vladimirem Krsticem. 27-letni rozgrywający o wzroście 184 cm w ubiegłym roku grał we włoskim klubie „Metis” Varese.

● Piłkarze Broendby Kopenhaga, mistrzowie Danii, pokonali 1:0 zdobywcę Pucharu tego kraju – Odense, w meczu o Superpuchar.

● Dwa rzymskie kluby piłkarskie AS Roma i Lazio zostaną zdegradowane z Serie A, jeśli w ciągu sześciu dni nie spełnią wymogów finansowych stawianych przez Ligę. Z tego samego powodu Serie B mogą opuścić Fiorentina, Genoa, Messina, Napoli, Palermo i Verona. Włoskie kluby piłkarskie znajdują się w coraz gorszej sytuacji finansowej. Opublikowany w ubiegłym tygodniu raport ujawnił, że kluby Serie A w sezonie 2000-2001 straciły łącznie 702 mln euro.

● Hiszpania wygrała z Norwegią 3:0, a Słowacja pokonała Czechy 5:2 w meczach grupy A odbywających się w Norwegii piłkarskich mistrzostw Europy do lat 19. Po dwóch kolejkach spotkań grupy A, w tabeli z kompletem punktów prowadzi Słowacja.

● Były reprezentacyjny bramkarz Włoch Walter Zenga zgodził się zostać trenerem będącego w kłopotach finansowych rumuńskiego klubu piłkarskiego National Bukareszt. Jego asystentem będzie Dan Petrescu, wciąż gracz tego klubu. Zenga podpisał roczny kontrakt z bukareszteńskim klubem, ubiegłorocznym wicemistrzem Rumunii. Zenga grał w Interze Mediolan 12 lat i 58 razy wystąpił w reprezentacji Włoch, w l. 1985-1992.

● Pięciu koszykarzy uczestniczyło w transakcji związanej między zespołami NBA Boston Celtics i Seattle SuperSonics. „Celtowie” pozyskali z Seattle Vina Bakera oraz Shammonda Williamsa. W zamian za tych dwóch graczy z Bostonu do drużyny SuperSonics trafiło trzech koszykarzy: rozgrywający Kenny Anderson, Ukrainiec Witalij Potapenko i młody, 21-letni skrzydłowy Joseph Forte. Najbardziej znanym graczem transferu jest Baker, złoty medalista z Sydney, czterokrotny uczestnik Meczów Gwiazd NBA.

● Syn przywódcy libijskiego Muammara Kadafiego – Saadi doznał kontuzji kostki podczas rozegranego w Mondovi w północnych Włoszech meczu reprezentacji Libii z amatorską drużyną Cuneo. Saadi Muammar Kadafi strzelił pierwszego gola w wygranym przez Libijczyków spotkaniu 5:0, ale potem zderzył się z bramkarzem drużyny włoskiej. Po tym starciu został przewieziony do szpitala, gdzie spędził noc.

● Czołowy piłkarz reprezentacji Łotwy Marian Pahars przedłużył o dwa lata kontrakt z klubem angielskiej Premiership – Southamptonem. Łotewski napastnik związał się z Southamptonem do końca 2006 roku. 26-letni Pahars do zespołu „Świętych” trafił w 1999 roku ze Skonto Ryga, za 800 tysięcy funtów. Od tego czasu w angielskiej ekstraklasie rozegrał 94 spotkania i strzelił 39 bramek.

Na podstawie doniesień PAP, BNS stronę przygotował **Andrzej Łakis**

Kolarski wyścig Tour de France

Liderzy finiszowali razem

Kolumbijczyk Santiago Botero z grupy Kelme wygrał w Les Deux-Alpes po samotnym finiszu piętnastego, najdłuższego etapu kolarskiego Tour de France.

Kolumbijczyk wyprzedził o prawie dwie minuty pierwszego towarzysza ucieczki Belga Mario Aerts, a kilkadziesiąt sekund za kolarzem Lotto finiszował kolejny Belg Axel Merckx (Domo).

Koszulkę lidera zachował Amerykanin Lance Armstrong, który dojechał do mety dziewiąty, ze swymi najgroźniejszymi rywalami Litwinem Raimondasem Rumšasem i Hiszpanem Josebą Belokim, ze stratą prawie siedmiu minut do Botero.

Nieźle na tym pierwszym alpejskim etapie pojechali Polacy. Dariusz Baranowski zajął 21. miejsce, a Piotr Wadecki był 39.

Botero, który w niedzielę na podejździe na Mont Ventoux przeżywał kryzys, był najaktywniejszym zawodnikiem etapu. Uciekał po raz pierwszy na 48 km razem z Belgiem Baguetem, a po zlikwidowaniu tej akcji, odjechał z Aertsem. Przed przełęczą Grimone (116 km) ostatecznie uformowała się siedmioosobowa czołówka.

Kolumbijczyk okazał się zdecydowanie najlepszym „góralem” z tej grupy. Oderwał się łatwo od towarzyszy ucieczki u stóp podejźdu na Les Deux-Alpes, 11 km przed metą, i dojechał niezagrożony do mety. Odniósł drugie etapowe zwycięstwo w tym wyścigu (wygrał wcześniej czasówkę w Lorient), awansował też znacznie w klasyfikacji generalnej – na siódme miejsce.

Złota Liga w Monako

Dwa rekordy Europy

Dwa stare rekordy Europy zostały pobite podczas czwartego mityngu lekkoatletycznego z cyklu Golden League z Monako.

Gabriela Szabo przebiegła 3000 metrów w czasie 8.21,42, szybciej o 0,22 sekundy niż Irlandka Sonia O'Sullivan przed ośmioma laty. Jeszcze starszy, 18-letni rekord poprawił Holender Simon Vroemen w biegu na 3000 m z przeszkodami, osiągając wynik 8.06,91. Poprzedni rekord należał od 1984 roku do Francuza Josepha Mahmouda i wynosił 8.07,62.

Znacznie szybciej od Vroemena pobiegli jednak Marokańczyk Brahim Boulami i Kenijczyk Stephen Cherono. Pierwszy uzyskał najlepszy w tym roku wynik na świecie – 7.58,09, drugi przegrał z nim tylko o 0,01 s.

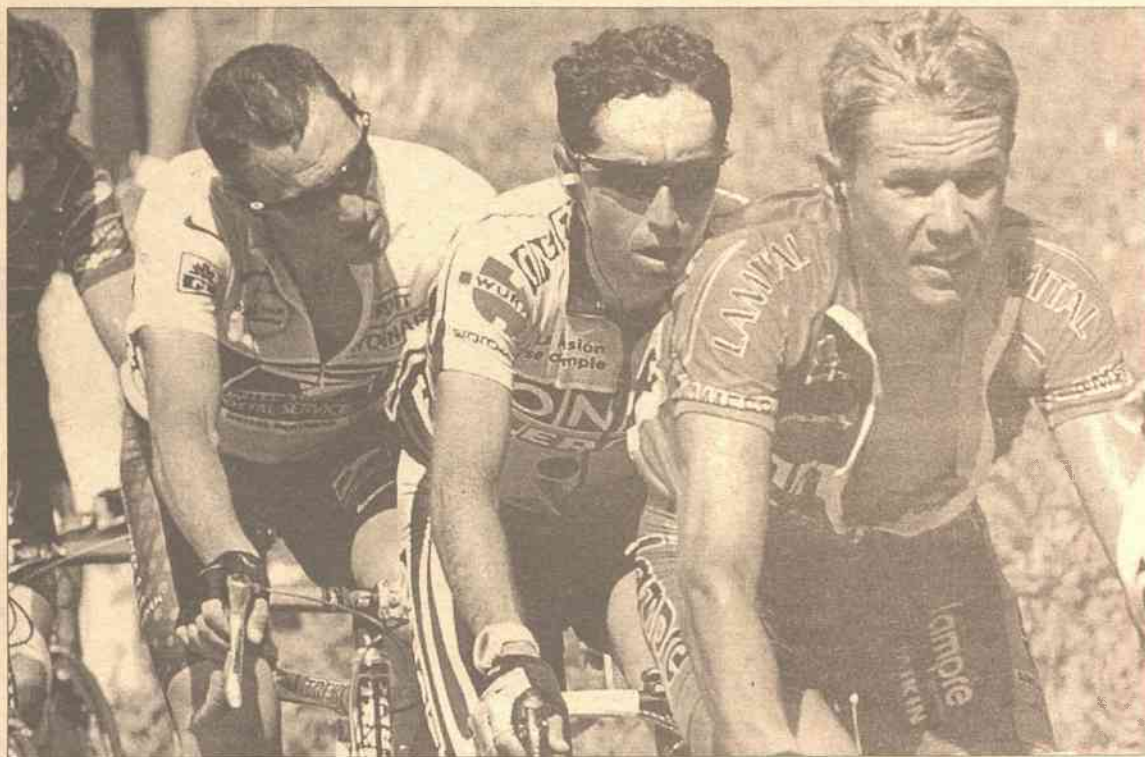
Amerykanka Marion Jones i Gail Devers, Meksykanka Ana Guevara

Santini trenerem reprezentacji Francji

Mieszane reakcje

Mieszane reakcje we francuskim środowisku piłkarskim wywołała nominacja Jacquesa Santiniego na trenera reprezentacji Francji. Santini w piątek został selekjonerem francuskiej drużyny narodowej.

Santini, który ze swoją drużyną klubową Olympique Lyon zdobył mistrzostwo Francji, zastąpił Rogera Lemerre'a, zwolnionego z funkcji trenera reprezentacji po niepowodzeniach Francuzów w mistrzostwach świata w 2002 roku. Kapitan repre-

Od prawej: Raimondas Rumšas, Joseba Beloki i Lance Armstrong, trzej najlepsi kolarze tegorocznego Tour de France razem jechali na metę piętnastego, najdłuższego etapu
Fot. EPA-ELTA

W 2000 roku Botero był najlepszy na alpejskim odcinku do Briancon. W Les Deux-Alpes stanął więc po raz trzeci na podium zwycięzcy etapowego Wielkiej Piętki. Z jego rodaków takim osiągnięciem może się pochwalić tylko Lucho Herrera, który odnosił największe sukcesy pod koniec lat 80.

Etap okazał się pechowy dla stawianego przez niektórych fachowców w roli kandydata do podium w Paryżu Francuza Christophe'a Moreau. Lider zespołu Credit Agricole i czwarty kolarz Tour de France 2000 przewrócił się na zjeździe z przełęczy Premol. Nie doznał

poważniejszej kontuzji, ale – tak jak przed rokiem – wycofał się z wyścigu.

Wyniki 15. etapu, Vaison-la-Romaine – Les Deux-Alpes (226,5 km): 1. Santiago Botero (Kolumbia/Kelme) 5:55.16; 2. Mario Aerts (Belgia/Lotto) 1.51 straty; 3. Axel Merckx (Belgia/Domo) 2.30; 4. Emmanuel Magnien (Francja/Bonjour) 4.22; 5. Sandy Casar (Francja/fdjeux.com) 4.28; 6. Vicente Garcia-Acosta (Hiszpania/iBanesto.com) 5.15; 7. Raimondas Rumšas (Litwa/Lampre) 6.41; 8. Joseba Beloki (Hiszpania/ONCE); 9. Lance Armstrong (USA/US Postal) ten

same czas; 10. Francisco Mancebo (Hiszpania/iBanesto.com) 6.46;...; 21. Dariusz Baranowski (Polska/iBanesto.com) 7.21; 39. Piotr Wadecki (Polska/Domo) 8.36.

Klasyfikacja generalna: 1. Armstrong 62:53.36; 2. Beloki 4.21 straty; 3. Rumšas 6.39; 4. Igor Gonzalez Galdeano (Hiszpania/ONCE) 8.50; 5. Mancebo 10.54; 6. Jose Azevedo (Portugalia/ONCE) 11.11; 7. Botero 11.31; 8. Roberto Heras (Hiszpania/US Postal) 11.41; 9. Levy Leipheimer (USA/Rabobank) 13.00; 10. Ivan Basso (Włochy/Fassa Bortolo) 14.02;...; 28. Wadecki 28.43; 29. Baranowski 28.50.

oraz Felix Sanchez z Dominikany odnieśli czwarte zwycięstwa w czwartym mityngu z cyklu Golden League. Tylko ta czwórka biegaczy zachowała szansę na udział w dzieleniu 50 kilogramów złota, w którym będą uczestniczyć triumfatorzy wszystkich siedmiu zawodów lekkoatletycznej Złotej Ligi.

Marion Jones wyrównała na stadionie Ludwika II najlepszy tegoroczny wynik na świecie w biegu na 100 m – 10,84 s. Należał on do tej pory do jej najgroźniejszej rywalki, mistrzyni świata Żanny Pintusewicz, która ostatnio unika wspólnych startów z Jones.

Gail Devers pewnie wygrała bieg na 100 m ppł w czasie 12,42, wyprzedzając o 0,15 s Jamajkę Bridgette Foster.

Felix Sanchez od roku nie doznał porażki na 400 m przez płotki.

W Monako odniósł kolejne zwycięstwo, uzyskując bardzo dobry rezultat 47,86. Dopingowany żywiłowo Francuz Stephane Diagana zajął drugie miejsce (48,11).

Ana Guevara poprawiła własny najlepszy w tym roku wynik na świecie na 400 m, uzyskując 49,25. Wygrana nie przyszła jednak łatwo Meksykance, która stoczyła zaciętą walkę z Lorraine Fenton. Biegaczka z Jamajki przegrała z nią zaledwie o 0,05 s.

Na stadionie Ludwika II najlepsze tegoroczne wyniki na świecie uzyskali także: Kubanka Zulia Calatayud (1.56,09) oraz reprezentant Kenii Wilson Kipketer (1.43,76) – oboje na dystansie 800 m, Białorusinka Alesia Turowa (4.01,01) i Marokańczyk Hicham El Guerrouj (3.27,34) na 1500 m oraz Kenijczyk Benjamin Limo na 3000 m (7.34,72).

Wyniki:

Kobiety: 100 m: Marion Jones (USA) 10,84; **400 m:** Ana Guevara (Meksyk) 49,25; **800 m:** Zulia Calatayud (Kuba) 1.56,09; **1500 m:** Alesia Turowa (Białoruś) 4.01,01; **3000 m:** Gabriela Szabo (Rumunia) 8.21,42; **100 m ppł:** Gail Devers (USA) 12,42; **oszczep:** Tatiana Szikolenko (Rosja) 65,08; **tyczka:** Swietłana Fieofanowa (Rosja) 4,69.

Mężczyźni: 100 m: Maurice Greene (USA) 9,97; **400 m:** Felix Sanchez (Dominikana) 47,86; **800 m:** Wilson Kipketer (Dania) 1.43,76; **1500 m:** Hicham El Guerrouj (Maroko) 3.27,34; **3000 m:** Benjamin Limo (Kenia) 7.34,72; **110 m ppł:** Larry Wade (USA) 13,19; **3000 m z przes.: Brahim Boulami (Maroko) 7.58,09; Trójskok:** Christian Olsson (Szwecja) 17,63; **tyczka:** Jeff Hartwig (USA) 5,80.

przeprowadzić w kadrze rewolucji oraz dającą satysfakcję Lemerre'owi za jego pracę z drużyną narodową. Większość piłkarzy francuskich zachowała ciszę wokół nominacji Santiniego.

Obrońca Lilian Thuram natomiast powiedział, że o Santinim wie tylko tyle, że był trenerem drużyny z Lyonu.

Nie krył natomiast swojej dezaprobaty Aime Jacquet, który jako trener doprowadził Francję do tytułu

mistrza świata w 1998 roku: „Moja pierwszą reakcją było głębokie niezadowolenie z nominacji Santiniego. Miałem dwóch kandydatów do roli trenera reprezentacji kraju: Raymond Demenecha i Rene Girarda. Teraz czuję się tak jak po drugiej porażce po naszym niepowodzeniu w mistrzostwach świata”.

– Wybór Santiniego to jest najlepsza rzecz, jaka mogła się przydarzyć francuskiemu futbolowi – mówił trener AJ Auxerre, Guy Roux.

CZWARTEK 25. VII

6.00 Dzień dobry
8.00 Filmy anim. dla dzieci
8.50 S. „Gimnazjaliści”
9.20 „Witaj, kochanie!”
10.10 S. „Walc
przeznaczenia”
11.00 S. „Miss Murple”
11.55 To niemożliwe
12.20 „Lato i...”
12.30 S. „Dom mody Eliot”
13.25 Program muz.
15.05 Spektakl dla dzieci
15.40 Klub dziecięcy
16.05 Program muz.
17.00 Wiadomości (ros.)
17.15 S. „Klan”
17.40 S. „Walc
przeznaczenia”
18.30 Wiadomości
18.50 „Lato i...”
19.00 Pytanko
19.10 Dla dzieci
19.30 „Witaj, kochanie!”
20.25 Loteria „Perlas”
20.30 Panorama
20.50 Biznes
20.55 Sport
21.00 Proszę o głos
21.50 „Lato i...”
21.59 Loteria „Perlas”
22.00 Salon muz.
22.30 Album
Błękitnej Matki
23.00 Wiadomości
23.15 S. „Miss Murple”

7.00 Filmy anim.
7.45 S. „Magia miłości”
8.30 S. „Dziki księżyc”
9.20 Wybacz
10.10 S. „Niesmiertelny”
11.00 Salon Białego Kota
11.25 Dramat „Zerwać
gwiazdy”
13.15 Filmy anim.
15.25 S. „Dokąd śpieszysz”
15.50 S. „Magia miłości”
16.45 S. „Soledada”
17.45 S. „Niewinna miłość”
18.45 Wiadomości
19.05 Niebezpieczna strefa
20.00 Letnia gwiazda LNK
20.05 S. „Akademia
policyjna”
21.00 S. „Obrotni”
22.00 Wiadomości
22.30 Letnia gwiazda LNK
22.35 Komedia „Wesola
kolacja”, Francja 1998
0.05 ABC zdrowia

4

7.55 Show Benny Hilla
8.25 Najlepsi
bandyci Ameryki
8.55 Dla rybaków
9.25 S. „Milagros”
11.05 „Show Mapeł”
11.35 Komedia
„Zielona piękność”
13.15 S. „Amazonki
w dżungli”
14.15 S. „Zorro”
14.40 S. „Przygody
Normana”
15.10 Najlepsze
piosenki „Pokusy”
16.10 S. „Biały Kiel”
16.40 S. „Rodzina
zastępcza”
17.10 S. „Władca zwierząt”
18.00 S. „Milagros”
19.45 Dziś
20.10 S. „Air America”
20.55 S. „Gedimino 11”

21.30 Thriller „Karałuch”
23.15 Thriller „Zolnierze
Apokalipsy”,
USA 1997
0.10 – 7.55 DW

3

7.35 Telesklep
7.50 S. „W wirze
namiętności”
8.40 S. „Obejmij mnie”
9.25 S. „Stockinger”
10.15 S. „Melrose Place”
11.10 Film fab. „Roswell”
12.00 Komedia „I znów ty”
12.25 Dramat
„Nie bój się wilka”
14.10 S. „Nadzieja Chicago”
14.55 S. „Tajemniczy
świat Alex Mack”
15.25 S. anim.
„Garfield
i przyjaciele”
15.55 S. „Bandycki
Petersburg”
16.50 S. „Obejmij mnie”
17.50 S. „W wirze
namiętności”
18.45 Wiadomości TV3
19.05 Sport TV3
19.10 Film dok. „Gliny”
19.40 Bez tabu
20.15 Telegra „Kto
wygra milion?”
21.05 S. „Cobra 11”
22.05 Wiadomości
22.20 Dramat „Powódź”
0.20 Telesklep

W

8.00 Z Wilna
8.20 Wyspy
9.00 Wiadomości
9.20 Magazyn
„Budownictwo”
9.50 W naszym domu
10.45 Film fab. „Gdyby to
się stało z tobą”
12.00 Wiadomości
12.20 Sport
12.25 Magazyn „Czego
chce kobieta”
13.10 Film fab. „Blondynka
za rogiem”
15.00 Wiadomości
15.20 Nowe stare
mieszkanie
16.30 Dla rybaków
17.00 Magazyn „Czego
chce kobieta”
17.45 Autofani
18.30 Z Wilna
19.00 Wiadomości
19.35 Film fab.
„Wstępne śledztwo”
21.25 Dla rybaków
22.00 Z Wilna
22.20 Film fab.
„Równieśnice”

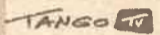

8.35 S. „Nowe życie”
9.30 Film fab. „Sprzeciw”
10.45 Film fab. „Śledztwo
prowadzą znawcy”
17.15 Film anim.
17.25 Podróż z R. Geaite
17.55 Proponujemy!
18.00 Europa dziś
18.25 Film fab. „Sprzeciw”
19.25 5 minut
19.30 W świecie mórz
20.00 Proponujemy!
20.05 S. „Nowe życie”
21.00 5 minut
21.05 Film fab. „Śledztwo
prowadzą znawcy”

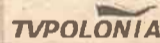

8.00 Film krym.
„Przestępczy
Frankfurt
Poszukiwanie
po omacku”
9.30 Komedia

„Prosto do piekła”
10.55 Film fab. „Projekt
polowanie na cień”
12.35 Dramat „Ostatni
wrzesień”
14.15 Thriller
„Czarne bractwo”
16.00 Film krym.
„Przestępczy
Frankfurt
Poszukiwanie
po omacku”
17.30 Komedia
„Prosto do piekła”
18.55 Kanały XXI i Hallmark
19.05 Kalejdoskop zniek
19.10 Komedia
„Co się
przytrafiło
Haroldowi Smithowi”
20.50 Kalejdoskop zniek
20.55 Dramat „Szara sowa”
22.50 Komedia „Tarcze”
1.00 Kanał dla dorosłych

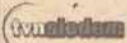

10.05 S. „Niebo Afryki”
10.55 Tangorama
11.50 S. „Witaj,
wujku doktorze”
13.30 S. „Siódme niebo”
14.15 Dramat „Podwórze”
15.40 Tangorama
16.35 Film akcji „Aniol”
17.25 S. „Alicja
w krainie czarów”
17.50 S. „Witaj,
wujku doktorze”
19.30 Tangorama
20.55 S. „Morderczyni
wampirów”
21.40 S. „Seks i miasto”
22.30 S. „Grybauskasowie”
22.55 Tangorama

7.00 Animacja
dla dorosłych
7.10 S. „Zezem”
7.30 Wielka
historia małych
miast Stary Sącz
8.00 Wiadomości
8.12 Pogoda
8.20 S. „Spółka rodzinna”
8.45 S. anim.
„Bolek i Lolek”
8.55 Zgadnij, odpowiedz
– program dla dzieci
9.00 Przewodnik
Włóczykija,
odc. 4 –
program dla dzieci
9.20 S. anim. „Przygody
dzielnego Sylvana”
9.40 Kolorowe nutki
– program muz.
10.00 Szkoła
bezpiecznego słońca,
odc. 1 – magazyn
10.20 Kwadrans
z medycyną,
Szpik –
dar życia, cz. 2
10.35 Antologia Literatury
Emigracyjnej, odc. 7
– program
10.50 Szansa na sukces:
Alicja Majewska
11.40 Szkoły
języka i kultury
polskiej:
Uniwersytet
Marii
Curie-Skłodowskiej
12.00 Wiadomości
12.15 „Kronikarz – rzecz o
Bolesławie Prusie”
– film dok.
13.05 Film anim.
13.15 Benefis
Zbigniewa Raja
w Teatrze STU
w Krakowie, cz. 2
14.10 Wieści polonijne
14.25 Ze sztuką na ty

15.00 Wiadomości
15.15 Eurotel
– magazyn
15.25 Szkoła bezpiecznego
słońca
– magazyn
15.45 Kwadrans
z medycyną
16.15 Babiniec
– program
redakcji katolickiej
16.40 Szkoły języka
i kultury
polskiej: Uniwersytet
Marii Curie-
Skłodowskiej
– reportaż
17.00 Teleexpress
17.20 Sportowy Express
17.25 Gość Jedyńki
17.35 S. anim.
„Bolek i Lolek”
17.55 Zgadnij,
odpowiedz
– program dla dzieci
18.00 Przewodnik
Włóczykija
– program dla dzieci
18.20 S. „Podróż za
jeden uśmiech”
18.50 S. „Spółka rodzinna”
19.15 Dobranocka
19.30 Wiadomości
19.56 Sport
20.01 Pogoda
20.05 „Kronikarz
– rzecz o Bolesławie
Prusie” – film dok.
20.55 Benefis
Zbigniewa Raja
w Teatrze STU
w Krakowie, cz. 2
21.40 Dozwolone od lat 40:
Czesław Niemen
– program muz.
22.00 Panorama
22.20 Sport-telegram
22.28 Pogoda
22.30 „Adampol –
Polonezkoy”, cz. 1
– film dok.
23.00 Światowe
Dni Młodzieży

7.10 S. anim.
„Dragon Ball Z”
8.00 „Labirynt
namiętności”
– telenowela
8.50 „Nigdy Cię nie
zapomnę”
– telenowela
9.40 S. obycz.
„Melrose Place”
10.30 Łamislówka
– teleturniej
interaktywny
na żywo
11.25 Big Brother I
12.05 „Porywy serca”
– telenowela
12.55 Telesklep
15.05 S. „Wojowniczy
z Krainy Marzeń”
15.30 S. anim.
„Dragon Ball Z”
16.15 S. komed.
„Pełna chata”
16.45 S. obycz.
„Szkoła
złamanych serc”
17.15 S. przyg.
„Władca zwierząt”
18.10 S. obycz.
„Wzywam
dr. Brucknera”
19.05 S. obycz. „Melrose
Place”
20.00 „Wakacje”
– film sensac.
21.50 S. przyg.
„Władca zwierząt”
22.45 Big Brother I
23.30 „Terapia Carey'a”
– film sensac.
1.20 „Wakacje”
– film sensac.

4

TVP4

6.00 Strefa P
– magazyn muz.
6.30 Super VIP
– wydarzenia
i plotki
– magazyn
7.00 Muzyczne listy
7.50 S. anim. „Arthur”
8.15 S. anim.
„Wspaniała
podróż
Nilsa Holgersona”
8.35 S. „Beetleborgs”
9.00 „Fiorella”
– telenowela
9.55 „Życiowa szansa”
– teleturniej
10.50 S. akcji
„Baza Pensacola”
12.05 S. przyg. „Kaskader”
13.00 Strefa P
– magazyn muz.
13.30 Super VIP
– wydarzenia
i plotki
13.50 S. anim. „Arthur”
14.15 S. „Kapitan Star”
14.35 S. „Beetleborgs”
15.00 „Fiorella”
– telenowela
16.00 Muzyczne listy
17.00 S. komed.
„Oni, ona i pizzeria”
17.30 Hot Chat
– interaktywny
program publ.
17.45 Dziennik
17.58 Prognoza pogody
18.00 „Życiowa szansa”
– teleturniej
19.00 S. akcji „Najemnicy”
20.00 „Pewnego razu
w Chinach”
– film akcji
21.55 Dziennik
22.10 Informacje
sportowe
22.17 Prognoza pogody
22.20 S. akcji
„Baza Pensacola”
23.20 „Chłodna
kalkulacja”
– dramat fant.
1.10 X Laski
– program rozr.
1.40 Muzyczne listy
2.30 Muzyczny VIP

TVP1

7.00 Podróże male i duże
7.15 Telezakupy
7.30 S. „Górnice
miasteczko”
8.00 Wiadomości
8.12 Pogoda
8.15 Dźwiękogra
– quiz muz.
8.40 S. „Karino”
9.10 Rower Błażeja
9.35 S. anim.
„Dwa niedźwiadki”
10.05 S. „Frasier”
10.25 S. komed.
„A teraz Susan”
10.50 Babiniec
11.15 S. dok.
„Lecznica pod św.
Franciszkiem”
11.40 Telezakupy
12.00 Wiadomości
12.10 Agrobiznes – rolniczy
program
informacyjny
12.20 Kontrasty – świat,
ludzie, pieniądze
12.30 S. „Nowe przygody
Flippera”
13.15 S. „Rewolwer
i melonik”
14.10 „Klan” – telenowela
15.00 Wiadomości
15.10 Kontrowersje:
Kolekcjonerzy
– program publ.
15.35 S. „Plebanią”

16.30 S. „Moda na sukces”
17.00 Teleexpress
17.20 Sportowy Express
17.25 Gość Jedyńki
17.35 S. „Lokatorzy”
18.05 Sentymentele
18.50 Książki na lato
19.00 Wieczorynka
19.30 Wiadomości
19.56 Sport
20.01 Pogoda
20.10 S. „Poker z mafią”
21.35 Sprawa dla reportera
22.10 Tygodnik
polityczny Jedyńki
22.50 Monitor Wiadomości
23.05 Światowe
Dni Młodzieży
– inauguracja
2.05 „Życie jak muzyka”
– telenowela

6.30 Telesklep.
7.00 Dziś w Ameryce.
7.30 S. „Izabella”
8.30 S. „Dzień
narodzin burżuazji”
9.30 S. „Samozwańcy”
10.30 S. „Lato
naszej tajemnicy”
11.30 S. „Milagros”
12.30 Film fab. „Raferti”
14.00 „Ja sama”
15.00 S. „Lato
naszej tajemnicy”
16.00 S. „Milagros”
17.00 S. „Izabella”
18.00 Dziś na świecie.
18.30 Spacery
z Batalowem.
19.00 S. „Samozwańcy”
20.00 S. „Dzień
narodzin burżuazji”
21.00 Dziś na świecie.
21.15 Dziś w Rosji.
21.45 Film fab.
„Staroświecka
komedia”, cz. 1
23.20 „Ja sama”
24.00 Spacery
z Batalowem.

8.00 „Kres
inżyniera Garina”
9.05 „Początek gry”
10.15 „Balamut”
11.40 „Nie zapomnij...
stacja Ługowaja”
13.00 „Zaloga”
15.00 „Kres
inżyniera Garina”
16.05 „Od kiedy
jesteśmy razem”
17.30 „Talenty
i wielbicieli”
18.55 „Najpiękniejsza
i najmilsza”
20.15 „Komisarz”
22.00 Film fab.
23.25 „Wypadek w tajdze”

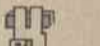
1

7.00 Wiadomości.
7.15 S. „Rodzinne
więzy”
8.15 Film fab.
„Wypowiadam
wojnę”
9.40 Co i jak.
10.00 Wiadomości.
10.15 Dramat psych.
„Umrzemy
razem”
12.05 Telegra „Naród
jest przeciw”
13.00 Wiadomości.
13.15 S. „Robin
Hood”
13.40 Film fab.
„Okrucieństwo
kobiet
i psów”
14.45 „Jerasz”

14.55 S. „Samozwańcy”
16.00 Wiadomości.
16.20 S. „Rodzinne więzy”
17.15 „Jerasz”
17.20 Melodramat
„Chciałem
zobaczyć
aniolów”
19.00 Czas.
19.35 Film fab.
„Piekielna
machina”
21.15 Człowiek
i prawo.
22.00 Czas.
22.15 Upadek
imperium –
zabójstwo
Rasputina.
23.05 Film fant
„Nirwana”
1.05 Euronowosci.
1.35 Godzina gwiazd.

7.00 Film fab.
9.10 Z życia kobiety.
9.40 Telesklep.
9.45 S. „72 godziny”
10.50 Sklep na kanapie.
11.00 Hitparada.
11.30 Telesklep.
12.20 Sklep na kanapie.
12.30 S. anim.
13.30 „Dziennik UFO”
14.00 S. „Wszystko
pamiętać”
15.00 S. „Luz Maria”
16.00 Ukryta kamera.
16.30 Z życia kobiety.
17.00 Film anim.
17.25 S. „Główny
podejrzany”
18.30 Niezmysłone historie.
19.00 S. anim.
19.30 Film fab. „Kosiarz
trawników”
21.50 Muzyka.
22.05 Film fab.
„Bokobrody”

7.05 S. „Pewnego razu
wyrósł nam skrzydła”
7.55 Dzieci
ratują zwierzęta.
8.40 „Pietrowka 38”
9.00, 12.00, 16.00, 20.00
Wydarzenia.
9.15 Telesklep.
9.30 Data.
10.40 Rosyjskie tajemnice.
11.10 Metry kwadratowe.
11.30 Moskwa biznesu.
12.15 S. „Inspektor
Derrick”

13.20 Eksponowosci.
13.30 Gabinet 21.
14.00 Regiony.
14.30 Idący do przodu.
14.55 „Moskiewscy
cudzoziemcy”
15.25 Podwójny portret.
16.15 Oczywiście –
niewiarygodne.
17.00 S. „Moja
droga Izabella”
17.40 Eksponowosci.
17.50 Moskwa biznesu.
18.10 Film fab. „Niezwykłe
czasy Ostrzeżenie”
20.45 „Wremieczko”
21.15 S. „Komisarz Moulen”
22.30 „Pietrowka 38”
22.50 „Telebukmacher”
23.10 Festiwal muz.

6.00 Film fab. „Dziecko
ewolucji”
8.00, 15.00 Film fab.
„Drzewo pragnień”
10.00 Film fab.
„Burza i smutek”
12.00, 17.00 S. „Ziemia
obietnica”
13.00 Miniseria.
18.00, 23.00 Film fab.
„Wybawicielka”
20.00 S. „Prawo
i porządek”
21.00 Film fab. „Denatka”

8.30 Żeglarstwo.
9.00 Kolarstwo górskie.
9.30, 11.30, 18.00, 23.15
Piłka nożna.
13.00, 20.00, 22.00, 0.45
Kolarstwo.
Tour de France.
20.30 Boks.
23.00, 1.15 Nowości
Eurosportu.
0.15 Magazyn Formuły

3.00, 9.00, 15.00, 21.00
Skrzydła.
3.55, 9.55, 15.55, 21.55
Pionierzy.
4.50, 10.50, 16.50, 22.50
Zwycięstwo.
5.15, 11.15, 17.15, 23.15
Unikalny
informator.
6.10, 12.10, 18.10, 0.10
Samotna
planeta.
7.05, 13.05, 19.05, 1.05
Historia ocalenia
8.00, 14.00, 20.00, 2.00
Katastrofy
na morzu.

Serwis
MIKROBUSÓW
ciężarówek i samochodów osobowych

1. Sprawdzenie i remont hamulców (stanowisko jak w punktach Przeglądu Technicznego)
2. Sprawdzenie podwozi i układu kierowniczego na stanowisku diagnostycznym
3. Naprawa podwozi i układu kierowniczego z zastosowaniem lasera
4. Komputerowe ustawianie kół
5. Remont bieżyący i kapitalny silników wysokoprężnych
6. Mierzenie sprężenia w silnikach
7. Sprawdzenie i wymiana wtryskiwaczy do silników wysokoprężnych
8. Naprawa rozruszników i prądnic
9. Wymiana tłumików
10. Regulowanie świateł
11. Montowanie, wyważanie i naprawa opon
12. Wymiana oleju

Tel.: 62 75 85, 62 85 21

Godziny pracy:

7-20 7-22 7-22 7-22 7-22 8-21

(Zam. 011)

Już bez deszczu

Z nadejściem weekendu na Litwie przestanie padać.

Dziś w większości rejonów przelotne deszcze, lokalne burze, w nocy 11-16, w dzień 19-24 stopni.

W piątek przeważnie bez opadów, temperatura w nocy 11-16, w dzień 20-25 stopni.

SAT

NIECH ŚWIAT BĘDZIE TWOIM PRZYJACIELEM

- Najpopularniejszy kanał rosyjski NTV MIR.
- Kanał filmowy XXI - przeszło 300 filmów każdego miesiąca.
- Kanał EUROSPORT w języku rosyjskim.
- Operatywna informacja sportowa kanału EUROSPORTNEWS.
- Najpopularniejsze kanały dla dzieci - NICKELODEON i FOXKIDS.
- I wiele innych programów...

Telefony: (822) 33 08 56, 33 75 90, 33 01 97

Bądź z "Kurierem" na co dzień!

Wydanie codzienne — indeks 0044

1 mies.	3 mies.	5 mies.
20 Lt	60 Lt	100 Lt

Dla inwalidów I i II grupy, emerytów i mieszkańców wsi — indeks 0227

1 mies.	3 mies.	5 mies.
17 Lt	51 Lt	85 Lt

Wydanie magazynowe (24 strony) — indeks 0172

1 mies.	3 mies.	5 mies.
5 Lt	15 Lt	25 Lt

"Kurier Wileński" można zaprenumerować w każdym urzędzie pocztowym

Wydanie codzienne w księgarniach "Księgarnia na Rudnickiej" (Rudininkų 20), "Elephas" (Olandų 3), w Domu Kultury Polskiej (Naugarduko 76), w szkołach

Wydanie codzienne w redakcji

1 mies.	3 mies.	5 mies.	1 mies.	3 mies.	5 mies.
14 Lt	42 Lt	70 Lt	13 Lt	39 Lt	65 Lt

Prenumerata dla czytelników w Polsce

Wydanie codzienne			Wydanie magazynowe		
1 mies.	3 mies.	5 mies.	1 mies.	3 mies.	5 mies.
65 PLN	195 PLN	325 PLN	24 PLN	72 PLN	120 PLN

Konto bankowe: Bank Polska Kasa Opieki SA, I Oddział w Suwałkach, nr. 12401848-07711160-2700-401112-001-0000, VŠ.l. "Vilnijos žodis" z dopiskiem "prenumerata"

Prenumerata dla czytelników za granicą

Wydanie codzienne			Wydanie magazynowe		
1 mies.	3 mies.	5 mies.	1 mies.	3 mies.	5 mies.
15 USD	45 USD	75 USD	6 USD	18 USD	30 USD

Konto bankowe: Lietuvos Žemės Ūkio Bankas, Naujosios Vilnios skyrius, b/k 260101441, nr. 3700969, VŠ.l. "Vilnijos žodis"

O prenumeracie zagranicznej prosimy poinformować redakcję: fax. 60 84 45, e-mail: kolport@kurierwilenski.lt

DROBNE

Zatrudnię osobę do prac budowlano-wykończeniowych. Tel. 215 06 00.

Tani wypoczynek w Druskienukach, 7 Lt od osoby za dobę. Tel. 8 233 57235.

Tanio sprzedam pomieszczenie z betonu o powierzchni 1200 m², 23 km od Wilna. Tel. 51 32 42.

Sprzedaję szczeniaki czarnego owczarka niemieckiego. Tel. 67 56 57, 67 01 15.

Kobieta poszukuje pracy jako pomoc domowa lub opiekunka do dzieci. Tel. 8 613 03533, 67 01 15.

Sprzedam kotły centralnego ogrzewania „Seko”. Wydajność 83 proc. Gwarancja — 2 lata. Tel. 8-611 37 219

Kalendarium

* Czwartek (25. VII) jest 206 dniem 2002 roku.

Do końca roku pozostało 159 dni.

* Znak Zodiaku — Lew.

* Imieniny: Dalibora, Jakuba, Krzysztofa, Walentyny.

* Wschód Słońca — 4.17, zachód — 20.33.

Długość dnia 16 godz. 16 min.

— Księżyc. Pełnia — od 24 lipca.

KURS WALUT

Bank Litewski

Oficjalny kurs na 25 lipca 2002 r.

Relacja lita do walut obcych

Nazwa waluty Lt/za jedn.walut.

UE euro	3,4528
Dolar USD	3,4896
Dolar australijski	1,8804
1000 rubli białoruskich	1,8996
Dolar kanadyjski	2,2053
Frank szwajcarski	2,3775
Korona czeska	0,1141
Korona duńska	0,4644
Korona estońska	0,2206
Funt brytyjski	5,4543
100 forintów węgierskich	1,4114
100 jenów japońskich	2,9719
Łat lotewski	5,8248
Korona norweska	0,4577
Złoty polski	0,8482
Rubel rosyjski	0,1106
Korona szwedzka	0,3623
1 mln lir tureckich	2,0759
Griwna ukraińska	0,6548
10 tys. lei rumuńskich	1,0321

KSIĘGARNIA NA RUDNICKIEJ

zaprasza i proponuje

- opracowania tematyczne
- literaturę piękną
- książki historyczne
- literaturę dla dzieci
- towary kancelaryjne
- słowniki
- lekturę szkolną
- podręczniki
- ściągi
- zeszyty

Można tu nabyć oraz zaprenumerować "Kurier Wileński".

Cena prenumeraty 14 Lt miesięcznie

Księgarnia przyjmuje ogłoszenia drobne do "Kuriera Wileńskiego"

Czekamy na Was:

Wtorek - Piątek 10 - 19

Sobota 10 - 17

Niedziela 10-15

Rudininkų 20, Vilnius, tel. 61 02 66
p. el. lenbor@one.lt

Nowy hotel w pobliżu Sejmu

Pięć nowoczesnych komfortowo urządzonych apartamentów
Sala konferencyjna
Parking strzeżony
Łączność: telefon, faks, internet
Śniadanie
Visa, EC/MC, Globus

Tel./faks 370 2 75 24 95
E-mail: arsviva@post.omnitel.net
Liubarto 17, Vilnius 2004, Lietuva URL: <http://www.omnitel.net/arsviva>

KUPON

BEZPŁATNEGO OGŁOSZENIA

Osobiste ogłoszenia (do 10 słów) wydrukujemy nieodpłatnie

Wypełniony kupon prosimy przelać na adres redakcji z dopiskiem "Dział reklamy":
Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius

Tekst ogłoszenia

telefon, (kod miasta)

KURIER WILEŃSKI Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius KURIER WILEŃSKI Birbynių 4 a, Lt-2030 Vilnius KURIER WILEŃSKI

OGŁOSZENIA DO "KURIERA WILEŃSKIEGO" - TELEFONICZNIE !

OGŁOSZENIA DROBNE DO „KURIERA WILEŃSKIEGO” PRZYJMujemy TEŻ TELEFONICZNIE PRZEZ CAŁĄ DOBĘ !

Swoje uwagi prosimy zgłaszać pod nieodpłatnym nr telefonu: 8-800 22900 (w języku litewskim).

Usługę oferuje: UAB „Dešimt balų”, Demokratų 53, Kaunas, tel. 8-27 36 11 87.

Jedynie trzeba zatelefonować pod nr telefonu

8 900 20032

Cena za 1 minutę 3 Lt

Po odezwaniu się sekretarki automatycznej nastąpi sygnał, po którym prosimy podać swoje imię, nazwisko i numer telefonu z kodem miasta. Po usłyszeniu drugiego sygnału - od którego następuje odliczanie czasu w cenie 3,00 Lt za 1 minutę - trzeba podać treść ogłoszenia i dzień jego ukazania się. Następnie prosimy odłożyć słuchawkę.

KURIER WILEŃSKI

Wydawca
VŠ l "Vilnijos žodis"
Dyrektor spółki
Roman Baranowski
(tel. 60 84 44)
Adres: Birbynių g. 4a
2030 Vilnius
Lietuvos Respublika
Indeks 0044 SL 322
ISSN 1392-0405
Druk UAB "KLION"

Redaktor naczelny
Zygmunt Zdanowicz
e-mail:
redaktor@kurierwilenski.lt
tel. 60 84 44 fax

Krystyna Adamowicz, Aleksander Borowik — zastępcy redaktora naczelnego (tel. 60 84 46, 60 84 47). Zespół dziennikarzy: Helena Gładkowska — stolica, Danuta Kamilewicz — "Pocopetek", Paweł Kobak, Stanisław Tarasiewicz — polityka, Irena Litwin — praworządność, Andrzej Łakis — sport, Irena Mikulewicz — zdrowie, "Samo życie", Andrzej Pukstos — kultura, Julitta Tryk — gospodarka (tel. 60 84 46, 60 84 47, e-mail: redaktor@kurierwilenski.lt).
Jadwiga Podmostko — korespondent na rej. wileński, Piotr Ryniewicz — korespondent na rej. solecznicki, tel. 8 685 04103, Zenon Samulewicz — korespondent na rej. święciański, Aina Sobolewska — korespondent na rej. trocki, Krzysztof Szczepaniak — korespondent na obwód kaliningradzki, Marian Paluszkievicz — fotoreporter (tel. 60 84 44).
Wanda Zajączkowska — sekretarz redakcji, Marian Sipowicz — zastępca sekretarza redakcji (e-mail: sekret@kurierwilenski.lt). Walerian Butkiewicz, Roman Ostroch, Lucja Stankevičiūtė — łamanie komputerowe (tel. 60 84 44), Zbigniew Markowicz — promocja (tel. 60 84 44), Dariusz Guszczka — reklama (tel. 60 84 44, e-mail: reklama@kurierwilenski.lt), Weronika Wojsznis — kolportaż — prenumerata (tel. 60 84 44, e-mail: kolport@kurierwilenski.lt).
Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzegamy sobie prawo skracania i adiacji tekstów nie zamówionych. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie Czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbierane z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor Krystyna Adamowicz